

**Agenția Națională pentru Reglementare
în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației**

ANUAR STATISTIC

**DEZVOLTAREA COMUNICAȚIILOR ELECTRONICE
ÎN REPUBLICA MOLDOVA, ÎN ANUL 2019**

Prezentul Raport este disponibil și în varianta electronică. Pentru a-l deschide accesați <http://anrceti.md/fileupload/62> „Anuarul statistic privind dezvoltarea comunicațiilor electronice în 2019” sau scanați QR codul cu ajutorul smartphone-ului sau al tabletei.

Cuprins:

Prefață	3
1. Evoluția pieței. Descriere generală	5
1.1 Dinamica veniturilor	5
1.2 Evoluția numărului de utilizatori finali	7
1.3 Evoluția traficului de voce în rețelele de telefonie mobilă și de telefonie fixă	9
1.4 Dinamica investițiilor	10
2. Telefonie mobilă	11
2.1 Dinamica pieței	11
2.2 Utilizatori și penetrare	14
2.3 Evoluția traficului	17
2.4 Ratele de acoperire cu semnal radio a teritoriului și populației	18
3. Telefonie fixă	20
3.1 Dinamica pieței	20
3.2 Abonați și penetrare	21
3.3 Evoluția traficului	22
4. Acces la Internet fix și mobil	23
4.1 Dinamica veniturilor	23
4.2 Dinamica veniturilor din serviciul de acces la Internet fix	24
4.3 Dinamica veniturilor din serviciul de acces la Internet mobil	25
4.4 Abonați și rate de penetrare a serviciului de acces la Internet fix/mobil	29
4.5 Abonați, rate de penetrare și tehnologii de acces la Internet fix	29
4.6 Abonați și ratele de penetrare ale serviciului de acces la Internet mobil	33
4.7 Servicii prin intermediul tehnologiei de la Mașină-la-Mașină, sau M2M.	36
5. Retransmisia programelor audiovizuale	37
5.1 Date generale. Dinamica pieței	37
5.2 Abonați și penetrare	39
6. Concluzii	42

Prefață

Anuarul statistic privind dezvoltarea comunicațiilor electronice în Republica Moldova în 2019, a fost elaborat în baza datelor statistice prezentate de către furnizorii de rețele și servicii de comunicații electronice accesibile publicului.

În conformitate cu prevederile Legii comunicațiilor electronice nr. 241-XVI din 15.11.2007, cu modificările ulterioare (în continuare – Legea nr. 241/2007), ANRCETI colectează și procesează datele statistice privind situația trimestrială/anuală pe segmentele pieței comunicațiilor electronice.

În baza datelor raportate de furnizori, ANRCETI acumulează informația necesară pentru evaluarea tendințelor existente pe segmentele pieței de comunicații electronice și pentru efectuarea analizelor de piață.

ANRCETI publică trimestrial pe pagina sa web oficială rapoarte care reflectă situația pe segmentele pieței de comunicații electronice, iar în fiecare an, până în data de 30 aprilie, face public anuarul privind dezvoltarea sectorului de comunicații electronice în anul precedent.

În cazul în care cititorii au comentarii, sugestii sau întrebări privind conținutul și formatul prezentului anuar, acestea pot fi expediate la adresa electronică: raport.statistic@anrceti.md.

Indicatori cheie ai pieței de comunicații electronice

Indicatori	Anul 2018	Anul 2019	Schimbare
Servicii de telefonie mobilă			
Utilizatori, total:	4 446 511	4 438 431	-0,2%
Utilizatori activi	3 636 931	3 613 846	-0,6%
- persoane fizice	3 358 077	3 330 340	-0,8%
- persoane juridice	278 854	283 506	1,7%
Volumul total de trafic în rețele mobile (mil. minute)	6 176,2	6 217,6	0,7%
Numărul mediu de minute vorbite lunar de un utilizator activ - MoU (minute)	267	278	4,3%
Mesaje SMS (mil.)	1 088,4	1 052,7	-3,3%
Mesaje MMS (mii)	1,66	1,54	-7,5%
Rata de penetrare raportată la 100 locuitori (abonați activi)	133,2%	134,8%	1,6 p.p.
Venituri (mil. lei)	3 206,6	3 142,7	-2,0%
ARPU mediu - abonați activi (lei)	72,4	73,3	1,1%
Servicii de telefonie fixă			
Abonați (linii telefonice)	1 108 200	1 071 514	-3,3%
- persoane fizice	973 769	940 319	-3,4%
- persoane juridice	134 431	131 195	-2,4%
Rata de penetrare raportată la 100 locuitori	40,6%	40,0%	-0,6 p.p.
Volumul total de trafic în rețele fixe (mil. minute)	1 343,7	1 154,1	-14,1%
Numărul mediu de minute vorbite lunar de un utilizator - MoU (minute)	156	137	-12,5%
Venituri (mil. lei)	556,9	443,3	-20,4%
ARPU (lei)	41,2	33,9	-17,8%
Servicii de acces la Internet mobil			
Utilizatori acces Internet mobil în puncte mobile, total:	2 168 174	2 381 083	9,8%
- prin telefoane inteligente	1 926 735	2 144 032	11,3%
- prin acces dedicat (modemuri/carduri/USB)	241 439	237 051	-1,8%
Rata de penetrare acces Internet în puncte mobile (la 100 loc.)	79,4%	88,8%	9,4 p.p.
- penetrare acces Internet mobil dedicat	8,8%	8,8%	0,0 p.p.
Trafic, Internet mobil dedicat (modem), TB	48 773	52 270	7,2%
Trafic, Internet mobil utilizatori voce (telefon), TB	35 631	52 452	47,2%
Venituri acces Internet mobil ¹ (mil. lei)	1 058,5	1 186,7	12,1%
- Venituri acces la Internet mobil dedicat (mil. lei)	242,2	240,0	-0,9%
ARPU mediu acces Internet mobil dedicat (lei)	84,5	84,3	-0,3%
ARPU acces la Internet mobil prin intermediul smartphone (lei)	36,5	38,7	6,1%
Abonați M2M	39 328	43 317	10,1%
Venituri M2M ² (mil. lei)	10,7	12,0	12,7%
Servicii de acces la Internet fix			
Abonați	623 135	670 530	7,6%
- persoane fizice	589 405	634 827	7,7%
- persoane juridice	33 730	35 703	5,8%
Rata de penetrare raportată la 100 locuitori	22,8%	25,0%	2,18 p.p.
Venituri (mil. lei)	1 288,3	1 361,7	5,7%
ARPU mediu (lei)	178,9	176,1	-1,6%
Capacitatea Internet extern total (Gbps)	541,70	593,40	9,5%
Venituri transmisiuni date ² (mil. lei)	66,4	60,7	-8,6%
Retransmisia programelor audiovizuale			
Abonați TV contra plată	329 674	335 436	1,7%
Rata de penetrare raportată la 100 gospodării (menaje)	36,2%	37,5%	1,3 p.p.
Venituri din serviciile de retransmisie a programelor audiovizuale (mil. lei)	248,7	298,6	20,0%
- inclusiv venituri din servicii TV contra plată (mil. lei)	162,1	156,6	-3,4%
ARPU TV contra plată (lei)	41,8	39,1	-6,5%
Venituri din alte activități în domeniul de comunicații electronice (mil. lei)	897,1	686,9	-23,4%
Total venituri în sectorul de comunicații electronice (mil. lei)	6439,8	6173,1	-4,1%

¹ Acest indicator include și veniturile din vânzarea serviciilor de acces la Internet mobil prin intermediul smartphone-ului și este prezentat, cu titlu de informare, pentru a arăta dinamica veniturilor totale pe piața serviciilor de acces la Internet mobil. Aceste venituri se regăsesc ca parte componentă a volumului total de venituri înregistrate pe piața de telefonie mobilă pe motiv că ele sunt venituri din servicii adiționale serviciului de bază – telefonie mobilă.

² Acești indicatori sunt prezentați, cu titlu de informare, pentru a arăta dinamica veniturilor pe segmentele de piață respective. Cuantumul acestor venituri sunt incluse în veniturile din alte activități în domeniul comunicațiilor electronice.

Notă: 1) Valorile unor indicatori a fost modificată, ca urmare a raportărilor repetate cu corectările de rigoare din partea furnizorilor.

2) Ratele de penetrare raportate la 100 gospodării sunt estimative (în medie o gospodărie era formată din 3 persoane).

3) Media anuală a indicatorilor ARPU și MoU sunt calculate reieșind din mediile trimestriale.

1. Evoluția pieței. Descriere generală

1.1 Dinamica veniturilor

Potrivit datelor statistice prezentate ANRCETI de către 213 furnizori activi de rețele publice de comunicații electronice și/sau servicii de comunicații electronice accesibile publicului, în anul 2019 volumul total al veniturilor în sectorul comunicațiilor electronice (telefonie mobilă, Internet mobil, telefonie fixă, Internet fix, retransmisie a programelor audiovizuale, alte activități în domeniul comunicațiilor electronice) a înregistrat, în raport cu anul 2018, o scădere de 266,6 mil. lei (-4,1%) și a însumat 6 mld. 173,1 mil. lei.

Această scădere a fost cauzată de diminuarea vânzărilor pe trei segmente de piață: telefonie fixă, telefonie mobilă și Internet mobil dedicat. Vânzările pe piața de telefonie fixă s-au micșorat cu 20,4% și au totalizat 443,3 mil. lei, pe piața de telefonie mobilă au înregistrat o scădere de 2% și au însumat 3142,7 mil. lei, iar pe piața serviciilor de Internet mobil dedicat (prin modemuri/carduri/USB) - cu 0,9% și au alcătuit 240 mil. lei. În același timp, veniturile provenite din vânzarea serviciilor de acces la Internet fix au sporit cu 5,7% și au însumat 1361,7 mil. lei, iar cele din vânzarea serviciilor de retransmisie a programelor audiovizuale au crescut cu 20% și au totalizat 298,6 mil. lei (Diagrama 1).

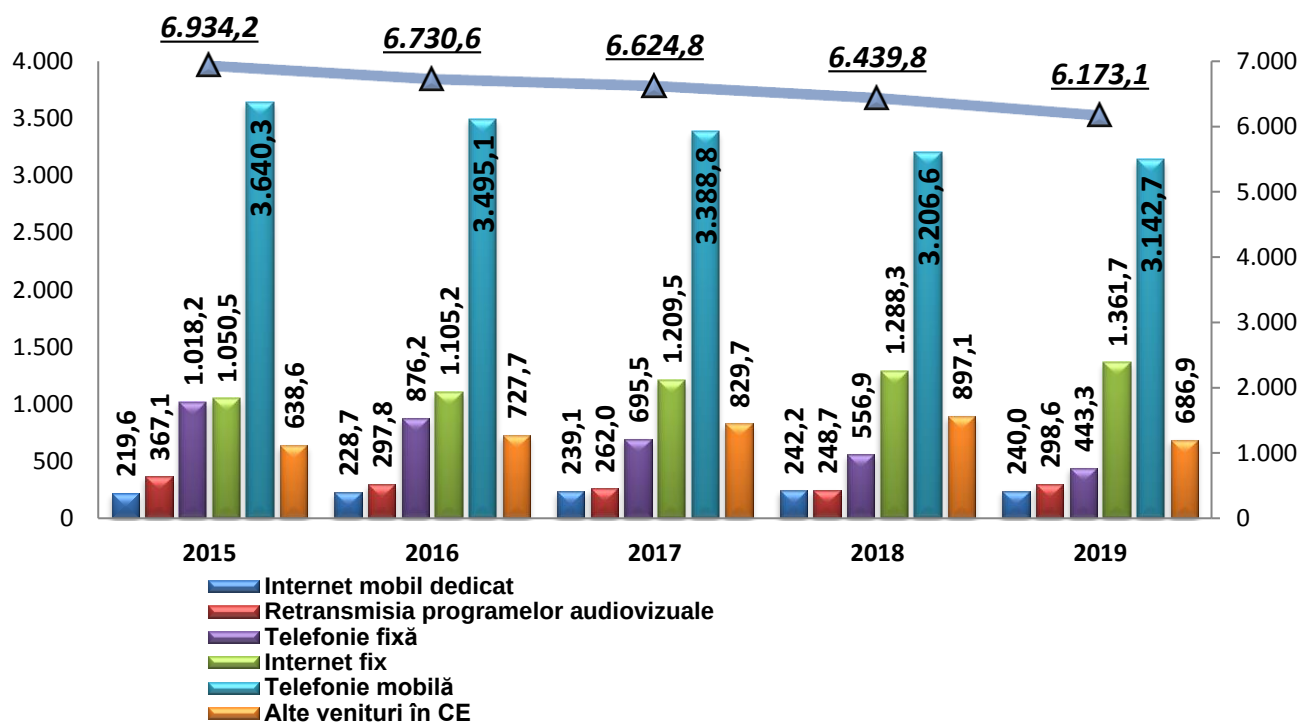

Diagrama 1. Evoluția veniturilor înregistrate în sectorul comunicațiilor electronice (mil. lei)

Sursa: ANRCETI

În comparație cu anul 2018, structura pieței de comunicații electronice, în funcție de venituri, a suferit schimbări neesențiale. Ponderea veniturilor din serviciile de acces la Internet fix a crescut de la 20% la 22,1%, a veniturilor din serviciile de acces la Internet mobil dedicat - de la 3,8% la 3,9%, retransmisie a programelor audiovizuale - de la 3,9% la 4,8%, iar din serviciile de telefonie mobilă de la 49,8% la 50,9%. În același timp, ponderea veniturilor din serviciile de telefonie fixă s-a redus de la 8,6% la 7,2%, iar a veniturilor din alte activități în domeniul CE - de la 13,9% la 11,1% (Diagrama 2).

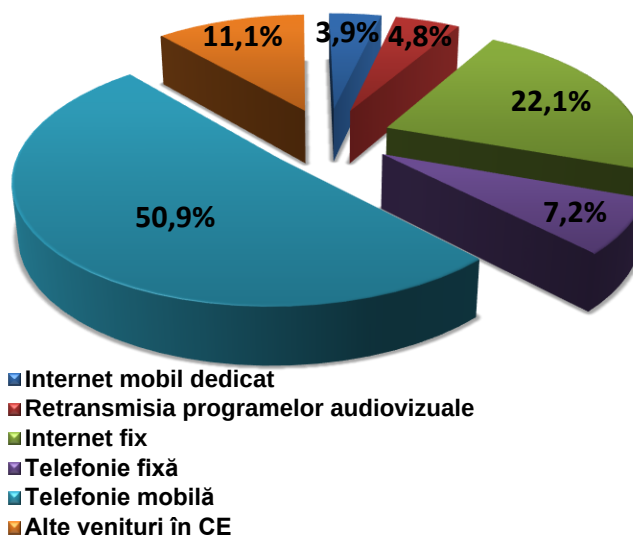

Diagrama 2. Structura pieței de comunicații electronice, în funcție de venituri

Sursa: ANRCETI

Datele statistice arată că în perioada de raportare, ca și în anii precedenți, cel mai semnificativ venit mediu lunar per utilizator (ARPU) – de 176,1 lei - a fost înregistrat pe piața serviciilor de acces la Internet fix. Pe piața accesului la Internet mobil dedicat acest indicator a fost de 84,3 lei, pe piața serviciilor de telefonie mobilă – de 73,3 lei, pe piața serviciilor de televiziune (TV) contra plată – de 39,1 lei și pe piața serviciilor de telefonie fixă - de 33,9 lei (Diagrama 3).

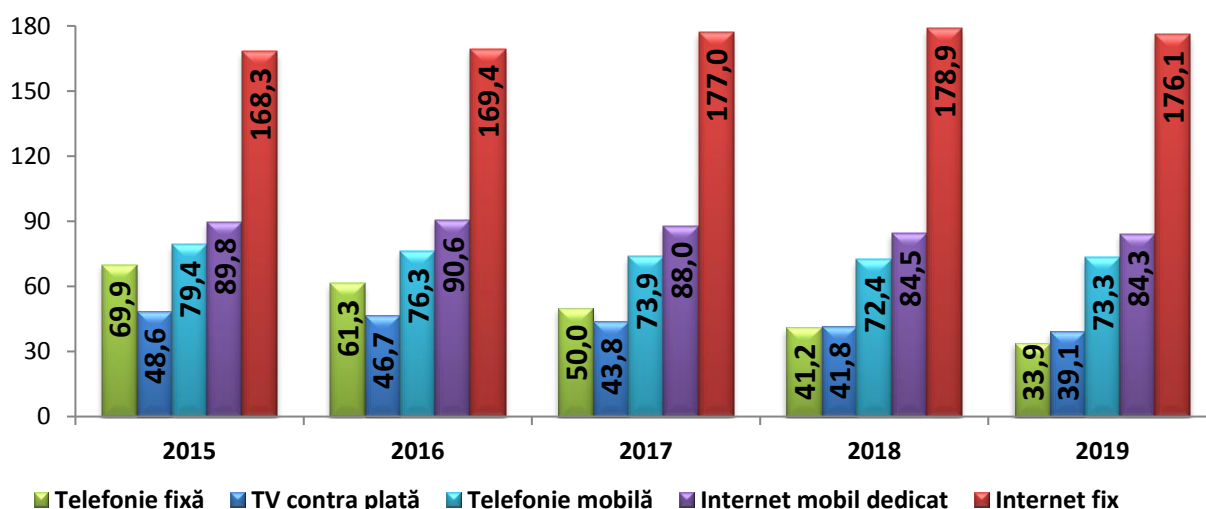

Diagrama 3. Evoluția venitului mediu lunar per utilizator - ARPU (lei)

Sursa: ANRCETI

În anul de referință, cel mai mare volum de vânzări a fost realizat de către S.A. „Orange Moldova” – 2239,1 mil. lei sau 36% din totalul veniturilor înregistrate în sectorul comunicațiilor electronice. Vânzările realizate de S.A. „Moldtelecom” au constituit 1652,1 mil. lei sau 27% din total, iar cele ale S.A. „Moldcell” au însumat 985,9 mil. lei sau 16% din total. Ceilalți furnizori au realizat un volum cumulativ de vânzări de 1296,1 mil. lei sau circa 21% din total (Diagrama 4).

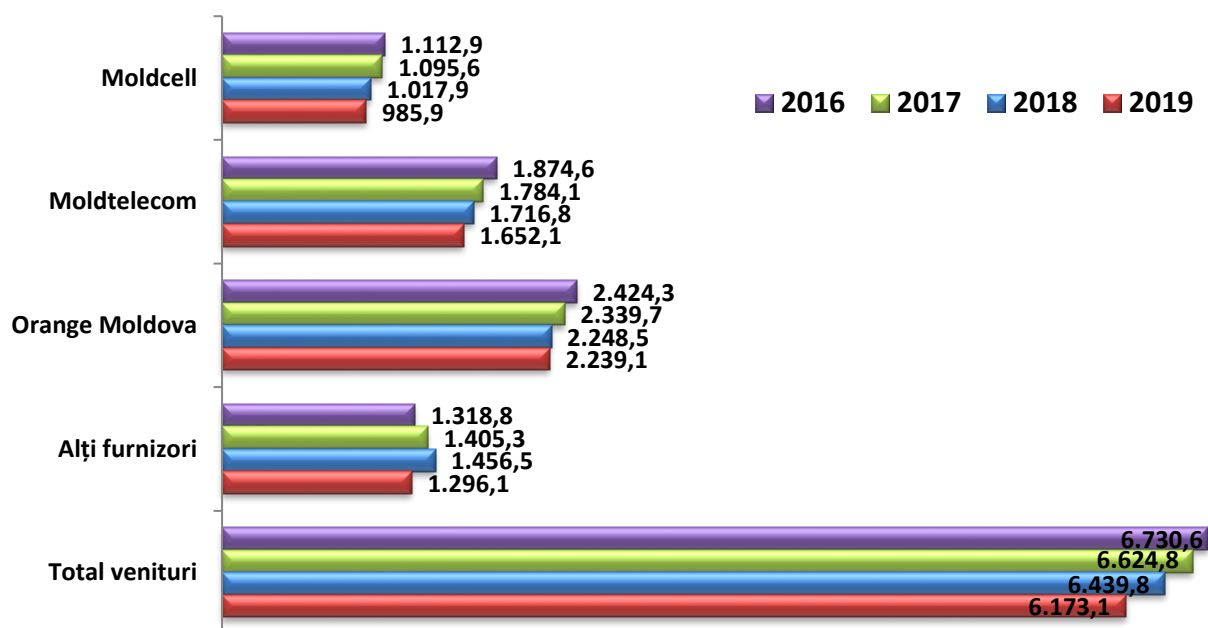

Diagrama 4. Volumul vânzărilor realizate de furnizorii de rețele și servicii de comunicații electronice în anii 2016 - 2019 (mil. lei)

Sursa: ANRCETI

1.2 Evoluția numărului de utilizatori finali

În perioada de raportare, cea mai dinamică creștere a numărului de utilizatori finali a fost înregistrată pe piața serviciilor de acces la Internet la puncte mobile (în baza tehnologiilor 2G, 3G, 4G și prin modemuri/carduri/USB - acces dedicat). Numărul total al acestor utilizatori a sporit, față de anul 2018, cu 9,8% și a însumat peste 2381,1 mii. Numărul utilizatorilor serviciilor de acces la Internet mobil prin smartphone-uri a crescut cu 11,3% și a totalizat peste 2 mil. 144 mii, iar cel al utilizatorilor serviciilor de acces la Internet mobil dedicat a scăzut cu 1,8% și a însumat 237,1 mii.

Totodată, numărul abonaților la serviciile TV contra plată (TV prin cablu și IP TV) a sporit cu 1,7% și a alcătuit 335,4 mii, iar cel al abonaților la serviciile de acces la Internet fix a crescut cu 7,6% și a totalizat 670,5 mii. În același timp, numărul total al utilizatorilor serviciilor de telefonie mobilă a scăzut cu 0,2% și a ajuns la 4438,4 mii, iar numărul abonaților la telefonia fixă a scăzut cu 3,3% și a alcătuit 1071,5 mii (Diagrama 5).

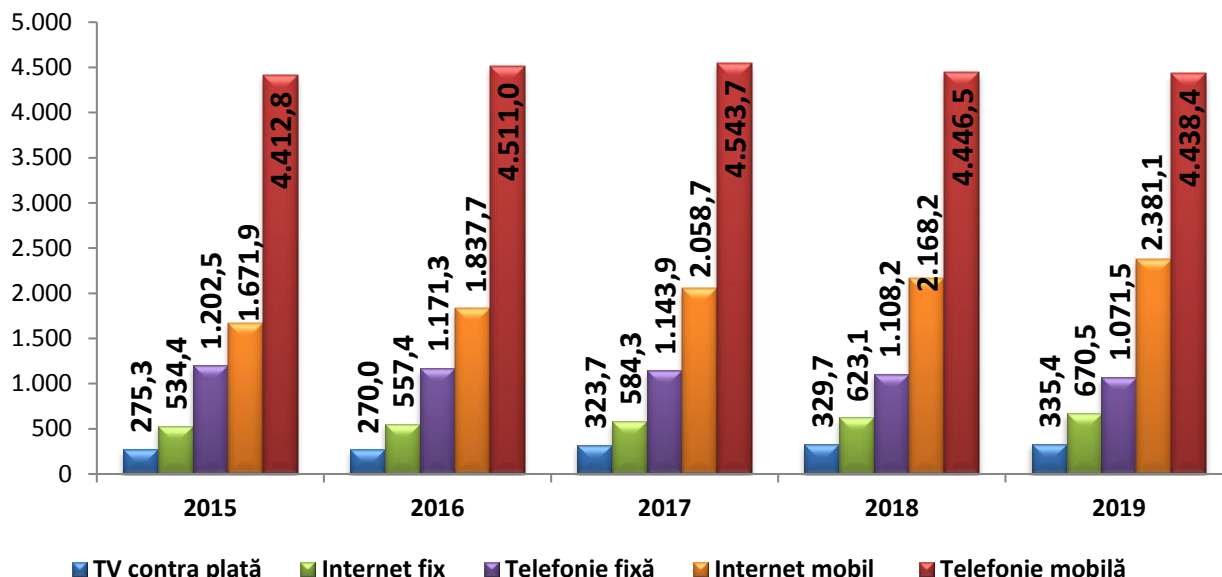

Diagrama 5. Evoluția numărului de utilizatori ai serviciilor de comunicații electronice (mii)

Sursa: ANRCETI

Urmare a evoluțiilor menționate mai sus, ratele de penetrare a majorității tipurilor de servicii raportate la 100 de locuitori ai Republicii Moldova au înregistrat o dinamică pozitivă. Cea mai mare creștere a acestui indicator a fost atestată pe piața accesului la Internet la puncte mobile, el a sporit, față de anul 2018, cu 9,4 puncte procentuale (p.p.) și a ajuns la 88,8%. Ratele de penetrare ale serviciilor de telefonie mobilă și de acces la Internet fix, raportate la 100 de locuitori, au crescut cu 1,6 p.p. și respectiv cu 2,2 p.p. și s-au situat la 134,8% și, respectiv, la 25%, iar a serviciilor TV contra plată a crescut cu 0,4 p.p. și a ajuns la 12,5%, în timp ce rata de penetrare a acestora, raportată la 100 de gospodării, a ajuns estimativ la 37,5%. În același timp, rata de penetrare a serviciilor de telefonie fixă a scăzut cu 0,6 p.p. și a alcătuit 40% (Diagrama 6).

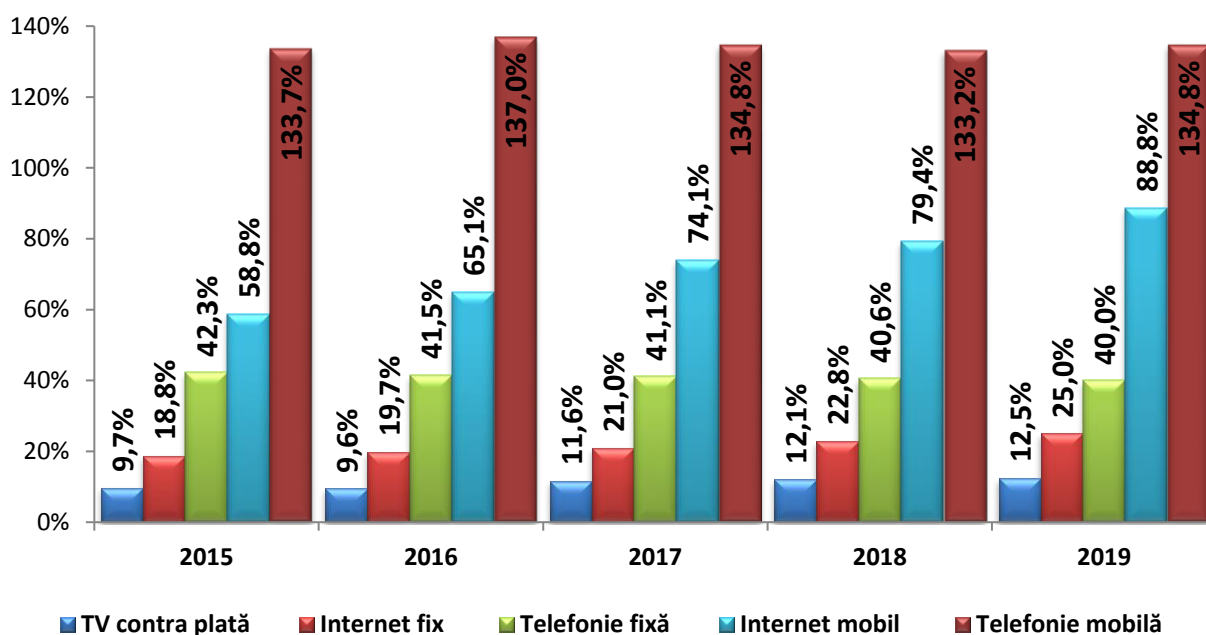

Diagrama 6. Evoluția ratelor de penetrare a serviciilor de comunicații electronice

Sursa: ANRCETI

1.3 Evoluția traficului de voce în rețelele de telefonie mobilă și de telefonie fixă

Potrivit datelor statistice agregate de ANRCETI în anul 2019, volumul cumulativ al traficului de voce în rețelele de telefonie mobilă și de telefonie fixă este în scădere al patrulea an consecutiv. Volumul total al acestui trafic s-a micșorat, față de anul 2018, cu 2% și a însumat 7,4 mld. minute. La fel ca în anul trecut această scădere a fost influențată de diminuarea pronunțată a traficului de voce în rețelele de telefonie fixă. Traficul de voce în aceste rețele s-a micșorat cu 14,1% și a alcătuit 1,1 mld. minute, iar traficul în rețelele de telefonie mobilă a crescut cu 0,7% față de anul precedent și a alcătuit 6,2 mld. minute. (Diagrama 7).

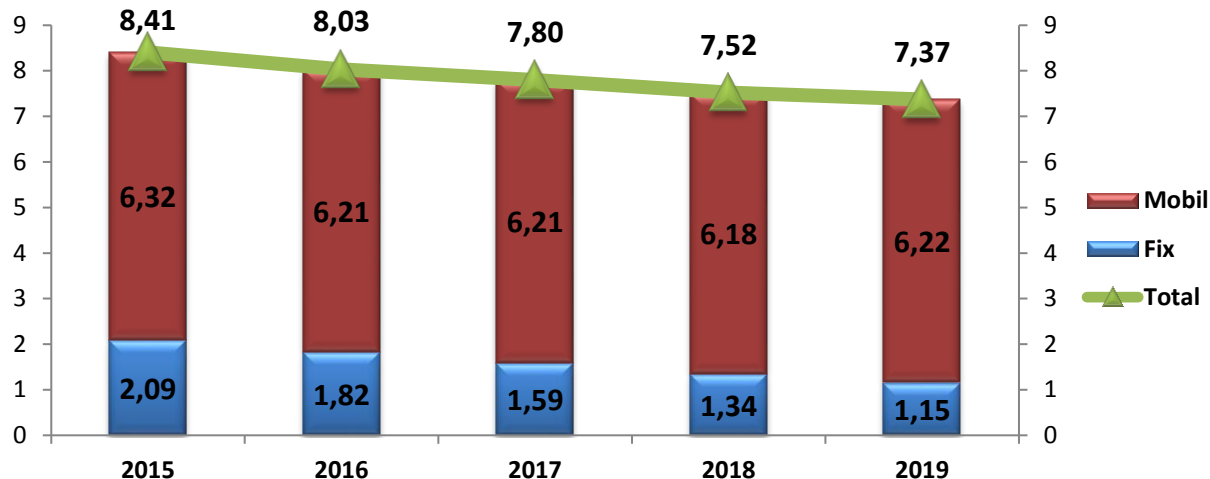

Diagrama 7. Evoluția traficului de voce în rețelele de telefonie mobilă și fixă (mld. minute)

Sursa: ANRCETI

În urma diminuării traficului de voce în rețelele de telefonie fixă, ponderea traficului în rețelele de telefonie mobilă (acesta include traficul în rețelele proprii ale furnizorilor și traficul dintr-o rețea de telefonie mobilă în altă rețea de același tip) în structura traficului total a crescut, față de anul 2018, cu 2,2 p.p. și a alcătuit 84,3%, iar ponderea traficului în rețelele de telefonie fixă a scăzut în aceeași proporție și a alcătuit 15,7% (Diagrama 8).

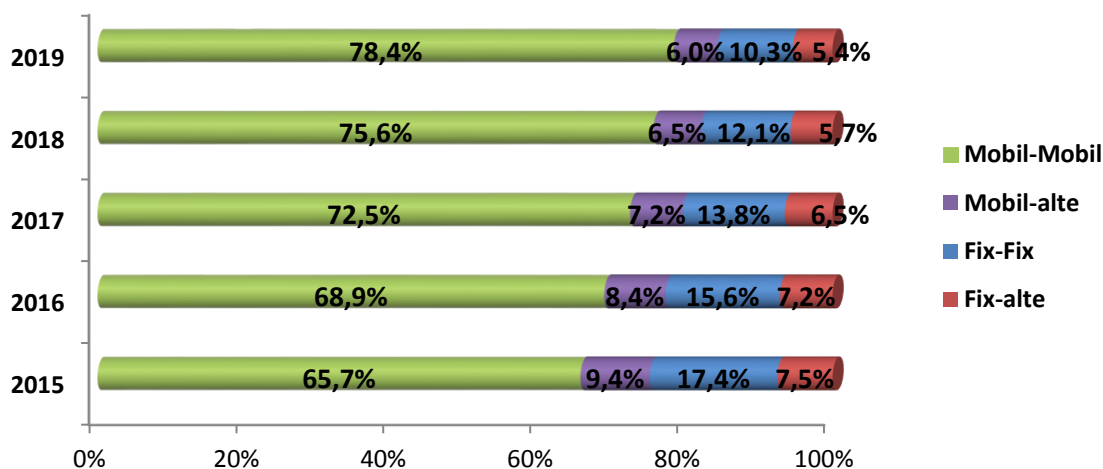

Diagrama 8. Ponderea tipurilor de trafic în structura traficului total de voce în rețelele de telefonie mobilă și de telefonie fixă

Sursa: ANRCETI

1.4 Dinamica investițiilor

Conform datelor statistice agregate de ANRCETI în anul 2019, volumul total al investițiilor în sectorul comunicațiilor electronice a scăzut, față de anul 2018, cu 4,2% și a constituit 1 mld. 144 mil. lei. Această diminuare a fost determinată de scăderea cu 12,8% a investițiilor în rețelele mobile, care au totalizat 578 mil. lei.

În același timp, valoarea investițiilor în rețelele de comunicații electronice fixe a crescut cu 7,5% și au constituit 455 mil. lei, iar investițiile în rețelele de comunicații electronice pentru retransmisia programelor audiovizuale au crescut cu 2,7% și au însumat 112 mil. lei (Diagrama 9).

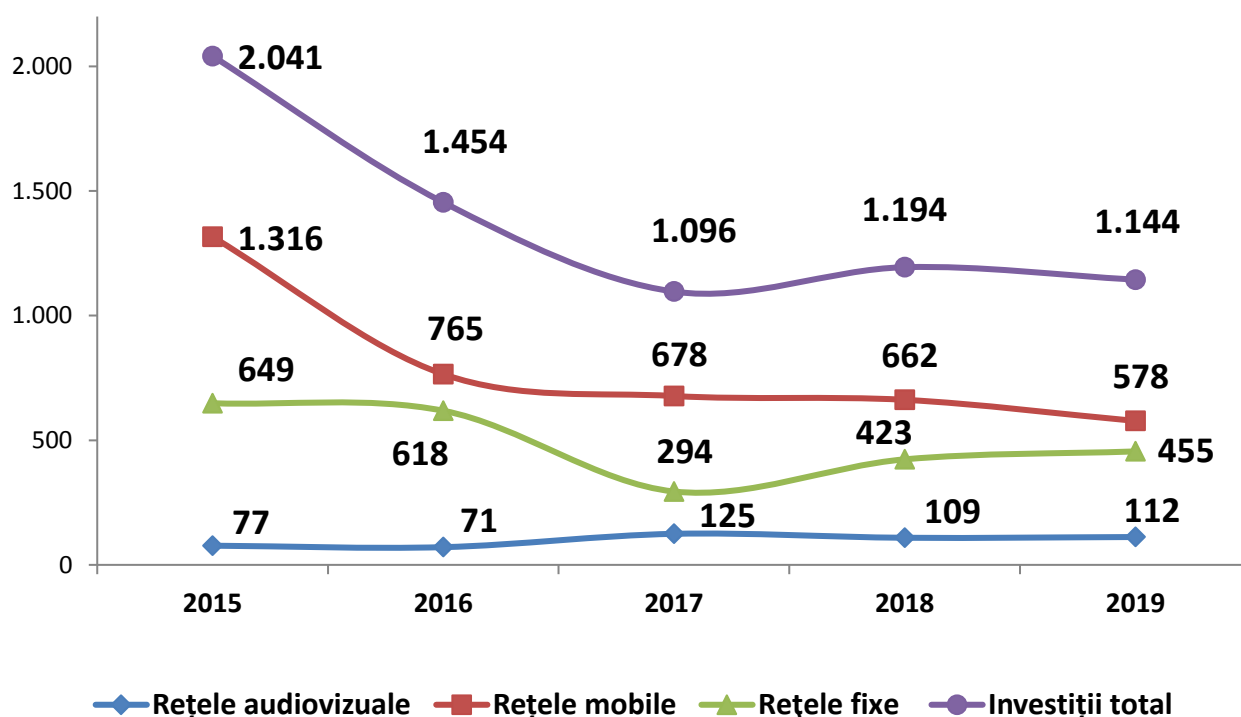

Diagrama 9. Evoluția investițiilor în sectorul comunicațiilor electronice (mil. lei)

Sursa: ANRCETI

Din punct de vedere al ponderii investițiilor, cea mai mare valoare a acestui indicator - de 50,5% - a fost înregistrată pe segmentul rețele de comunicații electronice mobile. Valoarea acestui indicator pe segmentul rețele de comunicații electronice fixe a fost de 39,8%, iar pe segmentul rețele pentru retransmisia programelor audiovizuale - circa 9,7%.

2. Telefonie mobilă

2.1 Dinamica pieței

În anul 2019, volumul total al vânzărilor efectuate de furnizorii de telefonie mobilă (S.A. "Orange Moldova", S.A. "Moldcell" și S.A. "Moldtelecom" cu marca comercială "Unite") a scăzut, față de anul precedent, cu 2% și a atins cifra de 3 142,7 mil. lei. Veniturile S.A. "Moldtelecom" provenite din furnizarea serviciilor de telefonie mobilă s-au majorat cu 6,1% și au însumat 184,3 mil. lei, iar vânzările S.A. "Moldcell" și S.A. "Orange Moldova" au scăzut cu 4,2% și, respectiv, 1,6%, alcătuind un venit de 950,5 mil. lei și, respectiv, 2 007,9 mil. lei.

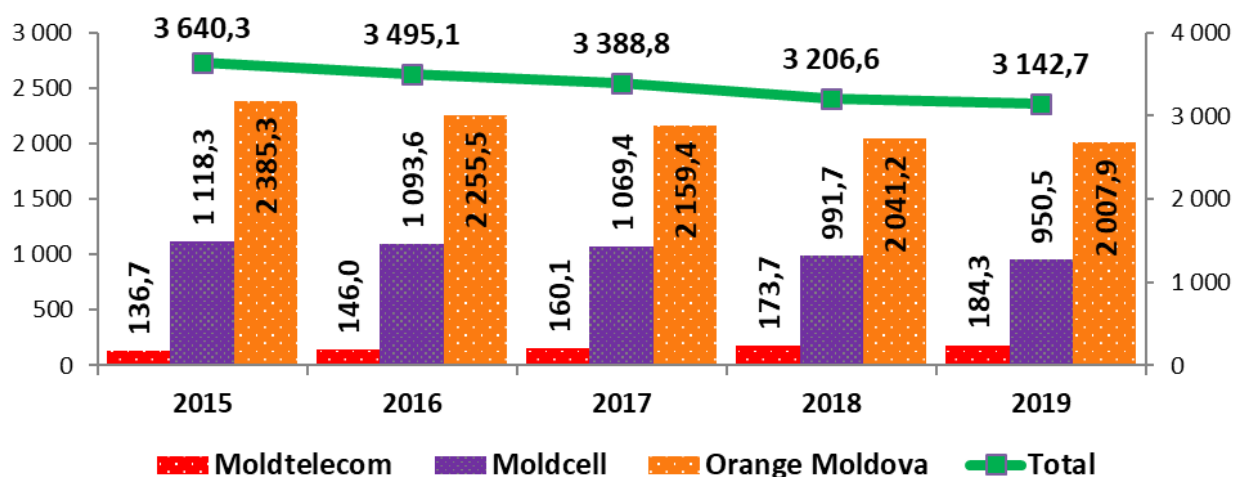

Diagrama 10. Evoluția veniturilor înregistrate de furnizorii de telefonie mobilă (mil. lei)

Sursa: ANRCETI

În anul de referință, venitul total înregistrat pe piața cu amănuntul efectuat de furnizorii de telefonie mobilă prestat persoanelor fizice (B2C) și persoanelor juridice (B2B) a avut o dinamică pozitivă comparativ cu anul 2018, de 2,8% (Tabel 1).

Tabel nr. 1. Structura pieței în funcție de venituri înregistrate pe piața cu amănuntul prestate persoanelor fizice și persoanelor juridice (mii, lei)

	2015	2016	2017	2018	2019
Venit înregistrat din serviciile prestate persoanelor fizice (B2C)					
S.A. "Moldcell"	591 544,1	642 736,8	678 211,0	691 066,7	688 091,5
S.A. "Moldtelecom"	28 282,8	32 214,7	39 968,7	116 728,0	130 254,9
S.A. "Orange Moldova"	1 328 087,8	1 360 042,1	1 460 936,3	1 494 469,3	1 545 659,2
Total, venit înregistrat din serviciile prestate persoanelor fizice	1 947 914,8	2 034 993,6	2 179 116,0	2 302 264,1	2 364 005,6
	85,7%	85,8%	86,0%	86,2%	86,1%
Venit înregistrat din serviciile prestate persoanelor juridice (B2B)					
S.A. "Moldcell"	109 594,8	117 736,1	135 474,7	138 078,4	147 891,4
S.A. "Moldtelecom"	9 276,6	7 014,2	5 576,4	19 470,1	21 047,7
S.A. "Orange Moldova"	207 067,0	211 435,4	213 890,6	209 748,2	212 397,1
Total, venit înregistrat din serviciile prestate persoanelor juridice	325 938,3	336 185,7	354 941,7	367 296,8	381 336,2
	14,3%	14,2%	14,0%	13,8%	13,9%

Total	2 273 853,1	2 371 179,4	2 534 057,7	2 669 560,9	2 745 341,8
--------------	--------------------	--------------------	--------------------	--------------------	--------------------

În perioada de raportare cotele de piață, în funcție de cifra de afaceri, au rămas practic neschimbate. Astfel, în 2019, S.A. "Orange Moldova" deținea o cotă de circa 64% din piața telefoniei mobile, S.A. "Moldcell" – 30% și S.A. "Moldtelecom" – 6%.

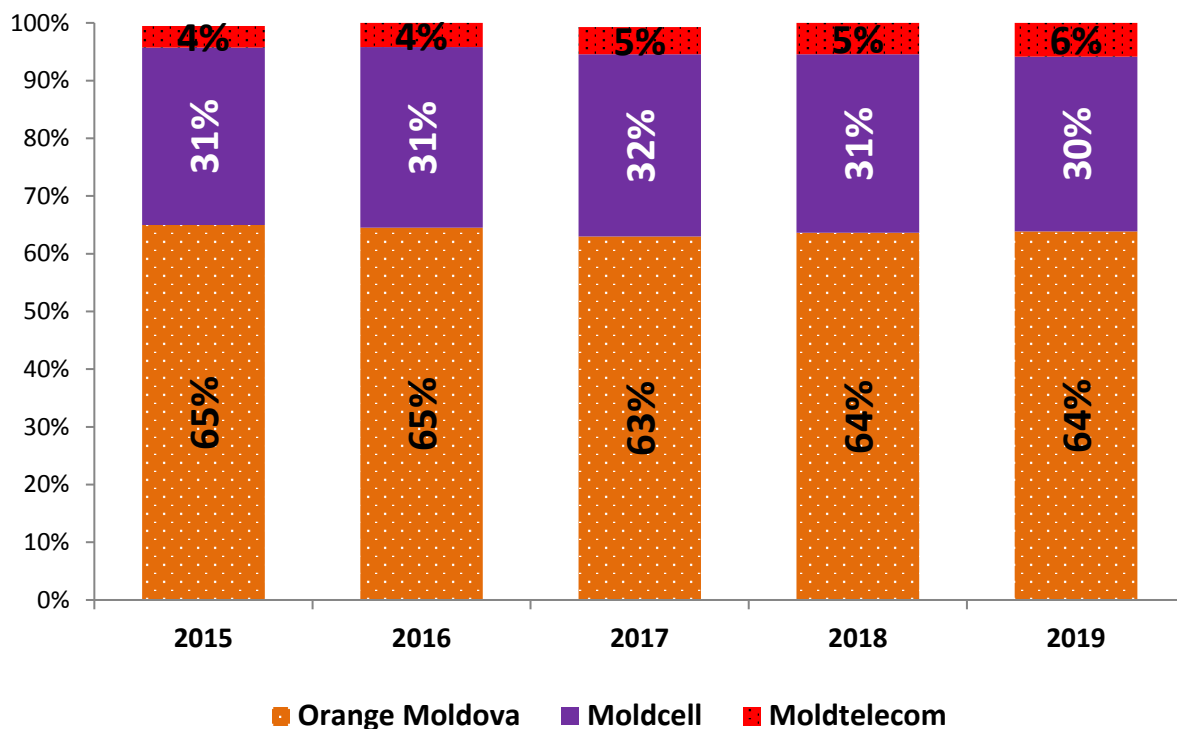

Diagrama 11. Evoluția cotelor de piață ale furnizorilor de telefonie mobilă, în funcție de venituri
Sursa:ANRCETI

În anul 2019, venitul înregistrat pe piața cu amănuntul din vânzările în bază de abonamente (postpaid) reprezintă o pondere de 74,1% (mai mult cu 2,2 p.p.), iar venitul înregistrat din vânzările de cartele preplătite (prepaid) - o cotă de 25,9%, conturând un trend descendent față de anii precedenți (Tabel 2).

Tabel nr. 2 Structura pieței în funcție de venituri înregistrate pe piața cu amănuntul în baza de abonamente și cartele preplătite (mii, lei)

	2015	2016	2017	2018	2019
Venit înregistrat din vânzările în bază de abonamente (postpaid)					
S.A. "Moldcell"	502 332,9	563 421,9	636 668,2	640 323,8	638 916,4
S.A. "Moldtelecom"	31 636,7	32 635,5	36 315,4	121 666,3	129 558,1
S.A. "Orange Moldova"	817 849,7	903 762,0	1 035 128,3	1 158 544,8	1 265 925,4
Total, venit înregistrat din vânzările în bază de abonamente (postpaid)	1 351 819,3	1 499 819,4	1 708 111,9	1 920 534,9	2 034 399,9
	59,5%	63,3%	67,4%	71,9%	74,1%
Venit înregistrat din vânzările de cartele preplătite (prepaid)					
S.A. "Moldcell"	198 806,0	197 051,0	177 017,6	188 821,3	197 066,5
S.A. "Moldtelecom"	5 922,6	6 593,5	9 229,7	14 531,9	21 744,5

S.A. "Orange Moldova"	717 305,1	667 715,6	639 698,5	545 672,8	492 130,9
Total, venit înregistrat din vânzările de cartele preplătite (prepay)	922 033,8	871 360,1	825 945,8	749 026,0	710 941,9
	40,5%	36,77%	32,6%	28,1%	25,9%
Total	2 273 853,1	2 371 179,4	2 534 057,7	2 669 560,9	2 745 341,8

Venitul mediu lunar per utilizator (ARPU), în anul 2019, a înregistrat o creștere, în comparație cu perioada precedentă, de 1,1% și a constituit 73,3 lei (Diagrama 12). În perioada de referință, cel mai mare ARPU a fost înregistrat de către S.A. "Moldtelecom" și a constituit 81,2 lei. S.A. "Orange Moldova" a înregistrat un ARPU în valoare de 78,1 lei, iar S.A. "Moldcell" – de 63,8 lei.

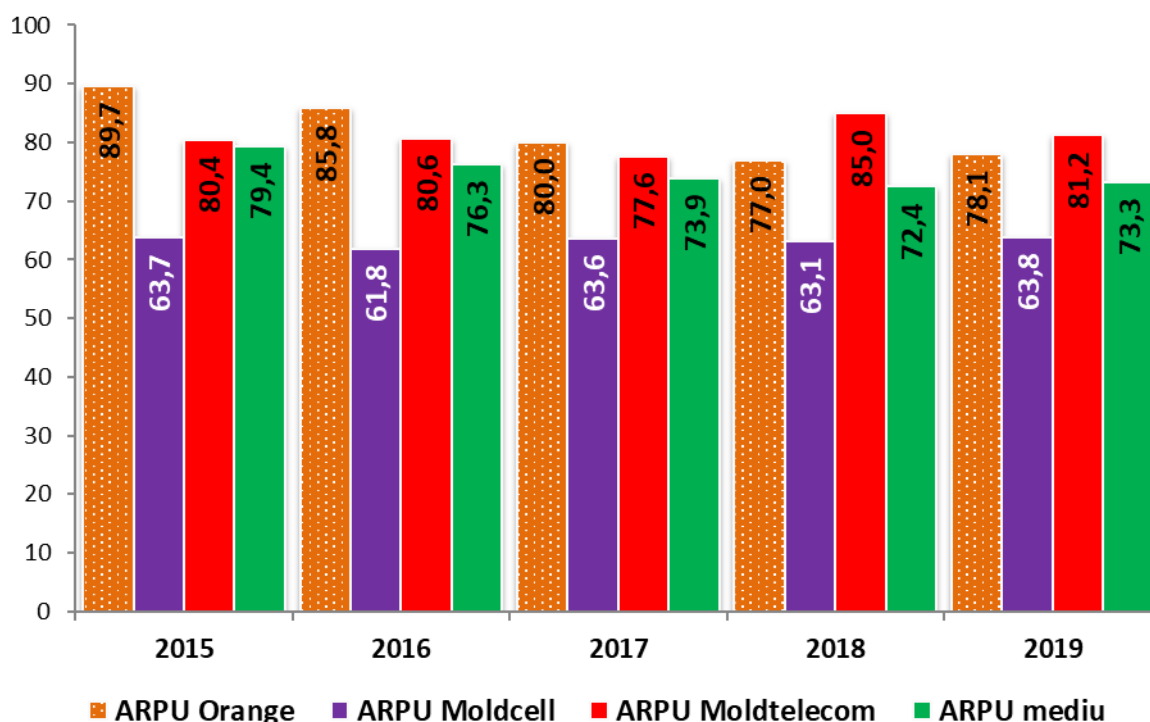

Diagrama 12. Evoluția venitului mediu lunar per utilizator de telefonie mobilă - ARPU (lei) Sursa: ANRCETI

În anul 2019, venitul mediu lunar per utilizator (ARPU) înregistrat din serviciile prestate persoanelor fizice a crescut, comparativ cu anul 2018, cu 6,6% și a constituit 59,8 lei, iar ARPU realizat din serviciile prestate persoanelor juridice s-a micșorat cu 0,7% și a alcătuit 113,4 lei (Tabel 3).

Tabel nr. 3 Evoluția venitului mediu lunar per utilizator (ARPU) înregistrat din serviciile prestate persoanelor fizice și persoanelor juridice (lei)

	2015	2016	2017	2018	2019
ARPU înregistrat din serviciile prestate persoanelor fizice					
S.A "Moldcell"	36,0	38,7	43,3	47,8	50,5
S.A. "Moldtelecom"	20,0	22,3	23,8	70,7	72,1
S.A. "Orange Moldova"	53,0	54,9	57,5	59,9	64,1

ARPU mediu, înregistrat din serviciile prestate persoanelor fizice	45,8	47,5	51,0	56,1	59,8
ARPU înregistrat din serviciile prestate persoanelor juridice					
S.A. "Moldcell"	97,6	109,4	118,5	112,2	115,5
S.A. "Moldtelecom"	33,4	19,3	14,7	47,6	45,5
S.A. "Orange Moldova"	135,2	137,5	137,0	132,8	131,2
ARPU mediu, înregistrat din serviciile prestate persoanelor juridice	113,4	112,9	115,1	114,2	113,4

2.2 Utilizatori și penetrare

În anul 2019, numărul total al utilizatorilor de telefonie mobilă s-a micșorat, față de sfârșitul anului 2018, cu 0,2%, și a constituit 4,4 mil., iar rata de penetrare a serviciilor, raportată la 100 locuitori, a fost de 165,5%. Totodată, numărul utilizatorilor activi de telefonie mobilă a scăzut cu 0,6% și a alcătuit circa 3,6 mil., iar rata de penetrare a fost de 134,8% (Diagrama 13).

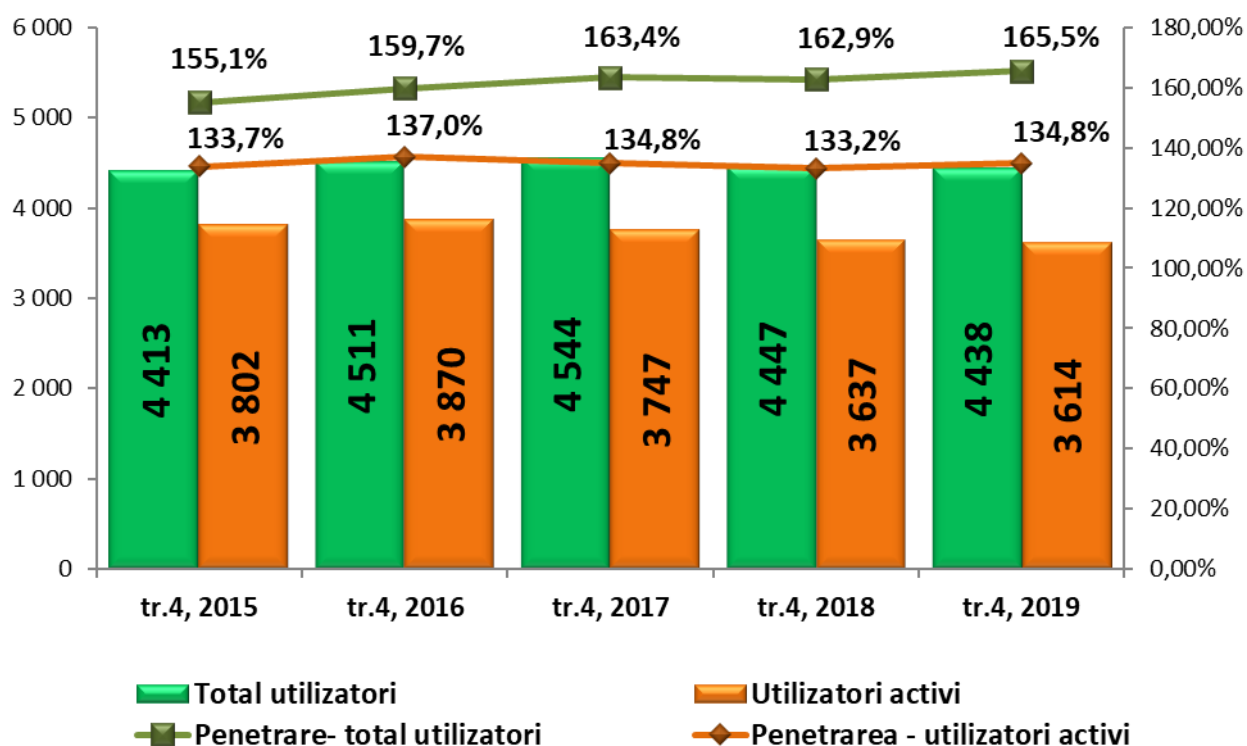

Diagrama 13. Evoluția numărului utilizatorilor (mii) și ratele de penetrare ale serviciilor de telefonie mobilă

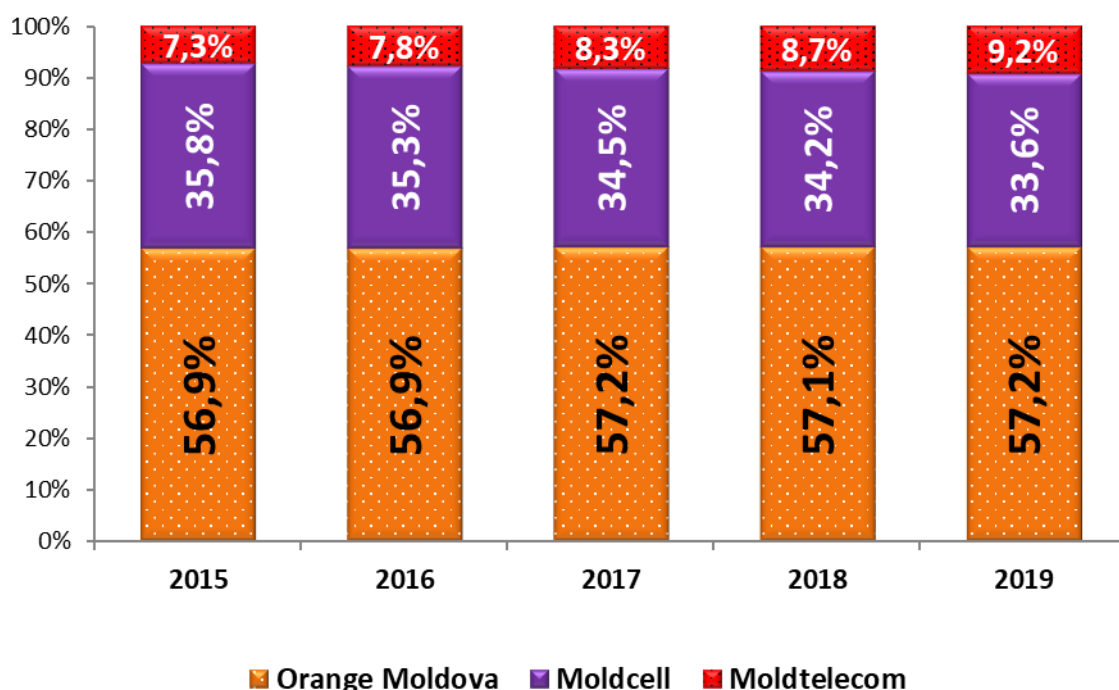
Sursa: ANRCETI

În anul de referință, din numărul total de utilizatori activi, persoanele individuale (B2C) au constituit 3,3 mil., reprezentând o pondere de 92,2%, iar numărul agenților economici (B2B) a însumat circa 283,5 mii, având o pondere de 7,8%, (Tabel 4).

Tabel nr. 4 Structura pieței utilizatorilor activi în funcție de persoane fizice/persoane juridice

	2015	2016	2017	2018	2019
Persoane fizice (B2C)					
S.A. "Moldcell"	1 378 747	1 363 871	1 241 962	1 172 257	1 117 007
S.A. "Moldtelecom"	112 378	139 834	124 848	139 458	163 625
S.A. "Orange Moldova"	2 063 231	2 113 645	2 110 564	2 046 362	2 049 708
Total, persoane fizice (B2C)	3 554 356	3 617 350	3 477 374	3 358 077	3 330 340
	93,5%	93,5%	92,8%	92,3%	92,2%
Persoane juridice (B2B)					
S.A. "Moldcell"	91 619	92 299	106 102	111 200	112 100
S.A. "Moldtelecom"	27 389	32 146	31 947	34 814	34 941
S.A. "Orange Moldova"	129 035	128 382	131 221	132 840	136 465
Total, persoane juridice (B2B)	248 043	252 827	269 270	278 854	283 506
	6,5%	6,5%	7,2%	7,7%	7,8%
Total, utilizatori activi	3 802 399	3 870 177	3 746 644	3 636 931	3 613 846

Cea mai semnificativă cotă a pieței de telefonie mobilă, în funcție de numărul total de utilizatori - de 57,2% a fost deținută, ca și în perioadele precedente, de S.A. "Orange Moldova", S.A. "Moldcell" a avut o cotă de piață de 33,6%, iar S.A. "Moldtelecom" - de 9,2% (Diagrama 14).

Diagrama 14. Evoluția cotelor de piață ale furnizorilor de telefonie mobilă, în funcție de numărul de utilizatori

Sursa: ANRCETI

La finele perioadei de raportare, ponderea utilizatorilor activi¹ a constituit 81,4%, din totalul de 4,4 mil. utilizatori de telefonie mobilă, iar ponderea utilizatorilor pasivi a constituit 18,6%.

Timp de 12 luni ale anului 2019, S.A. "Moldtelecom" a înregistrat o creștere a numărului total de utilizatori, în comparație cu finele anului 2018, cu 22,5 mii (5,9%) și a însumat 407,3 mii. În același timp, numărul utilizatorilor S.A. "Orange Moldova" a scăzut cu circa 1,3 mii (-0,05%) și a însumat circa 2 538 mii, iar numărul utilizatorilor S.A. "Moldcell" s-a micșorat cu aproximativ 29,3 mii (-1,9%) și a alcătuit circa 1 493,2 mii (Tabel 5).

Tabel nr. 5 Structura pieței în funcție de tipul utilizatorilor activi/pasivi

	2015	2016	2017	2018	2019
Utilizatori activi					
S.A "Moldcell"	1 470 366	1 456 170	1 348 064	1 283 457	1 229 107
S.A. "Moldtelecom"	139 767	171 980	156 795	174 272	198 566
S.A. "Orange Moldova"	2 192 266	2 242 027	2 241 785	2 179 202	2 186 173
Total, utilizatori activi	3 802 399	3 870 177	3 746 644	3 636 931	3 613 846
	86,2%	85,8%	82,5%	81,8%	81,4%
Utilizatori pasivi					
S.A "Moldcell"	111 244	136 247	221 414	239 056	264 054
S.A. "Moldtelecom"	181 319	178 750	218 512	210 447	208 708
S.A. "Orange Moldova"	317 789	325 790	357 105	360 077	351 823
Total, utilizatori pasivi	610 352	640 787	797 031	809 580	824 585
	13,8%	14,2%	17,5%	18,2%	18,6%
Utilizatori, total					
S.A "Moldcell"	1 581 610	1 592 417	1 569 478	1 522 513	1 493 161
S.A. "Moldtelecom"	321 086	350 730	375 307	384 719	407 274
S.A. "Orange Moldova"	2 510 055	2 567 817	2 598 890	2 539 279	2 537 996
Total	4 412 751	4 510 964	4 543 675	4 446 511	4 438 431

În anul 2019, cota utilizatorilor care au utilizat serviciile de telefonie mobilă în bază de abonamente (utilizatori postpaid) a constituit 34,8% din numărul total de abonați, iar cota celor care utilizat serviciile de telefonie mobilă în baza cartelelor preplătite (utilizatori prepaid) a constituit de circa 65,2% (Tabel 6).

Tabel nr. 6. Structura pieței în funcție de tipul utilizatorilor – pe baza cartelelor preplătite și abonamente(prepaid/postpaid)

	2015	2016	2017	2018	2019
Utilizatori pe baza de cartele preplătite (prepaid)					
S.A "Moldcell"	1 200 092	1 201 527	1 160 998	1 098 981	1 028 896
S.A. "Moldtelecom"	205 704	232 381	247 628	247 484	254 105

¹ Conform metodologiei ANRCETI, utilizatori activi sunt considerați utilizatorii care în decursul ultimelor trei luni până la raportarea datelor au consumat cel puțin un serviciu plătit.

S.A. "Orange Moldova"	1 913 910	1 888 397	1 816 484	1 680 422	1 612 413
Total, utilizatori pe baza de cartele preplătite (prepaid)	3 319 706	3 322 305	3 255 110	3 026 887	2 895 414
	75,2%	73,6%	71,0%	68,1%	65,2%
Utilizatori pe baza de abonamente (postpaid)					
S.A. "Moldcell"	381 518	390 890	408 480	423 532	464 265
S.A. "Moldtelecom"	115 382	118 349	127 679	137 235	153 169
S.A. "Orange Moldova"	596 145	679 420	782 406	858 857	925 583
Total, utilizatori pe baza de abonamente (postpaid)	1 093 045	1 188 659	1 318 565	1 419 624	1 543 017
	24,8%	26,4%	29,0%	31,9%	34,8%
Total, utilizatori	4 412 751	4 510 964	4 543 675	4 446 511	4 438 431

2.3 Evoluția traficului

În anul 2019, volumul total al traficului de voce în rețelele mobile a crescut, față de perioada similară a anului 2018, cu 0,7% și a însumat circa 6 217,6 mil. minute.

În perioada de referință, numărul mediu de minute vorbite lunar de un utilizator (MoU) a crescut, față de anul 2018, cu 4,3% și a constituit 278 min. (4 ore 38 min.). MoU la S.A. "Moldcell" a crescut de la 189 min. la 199 min. (5,5%), la S.A. "Moldtelecom" de la 286 min. la 299 min. (4,4%) și la S.A. "Orange Moldova" de la 312 min. la 323 min. (3,5%), (Diagrama 15).

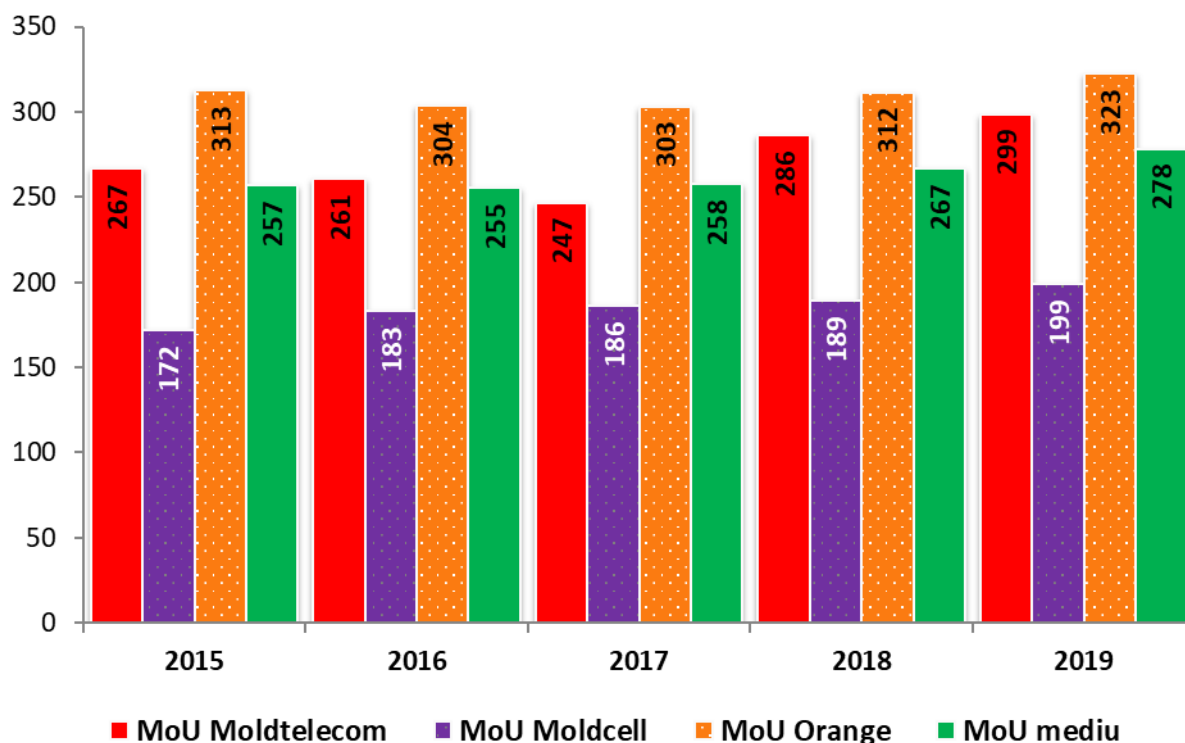

Diagrama 15. Evoluția traficului mediu lunar generat de un utilizator - indicatorul MoU (minute)

Sursa: ANRCETI

În anul de referință, numărul mesajelor scurte (SMS) expediate prin rețelele mobile a scăzut, față de anul 2018, cu circa 3,3% și a însumat 1052,7 mil., în mediu câte 24 SMS-uri expediate lunar de un utilizator. Numărul de mesaje multimedia (MMS) a scăzut cu 7,5% și a alcătuit 1,5 mil.

2.4 Ratele de acoperire cu semnal radio a teritoriului și populației

Datele statistice privind acoperirea teritoriului și populației Republicii Moldova cu semnal radio provenit din rețelele de comunicații electronice mobile 3G arată, că în anul 2019 S.A. "Orange Moldova" a menținut ratele de acoperire la nivelul anului 2018 – de 99,0%, iar S.A. "Moldcell" și S.A. "Moldtelecom" au raportat o creștere a acestui indicator cu 0,7 p.p., și respectiv, cu 1 p.p., înregistrând o rată de 96,6%, și respectiv de 99,7%. Totodată, acești indicatori statistici pot să difere de valorile măsurate de Instituția Publică „Serviciul Național de Management al Frecvențelor Radio” și publicate de ANRCETI în anul 2019 (Diagrama 16).

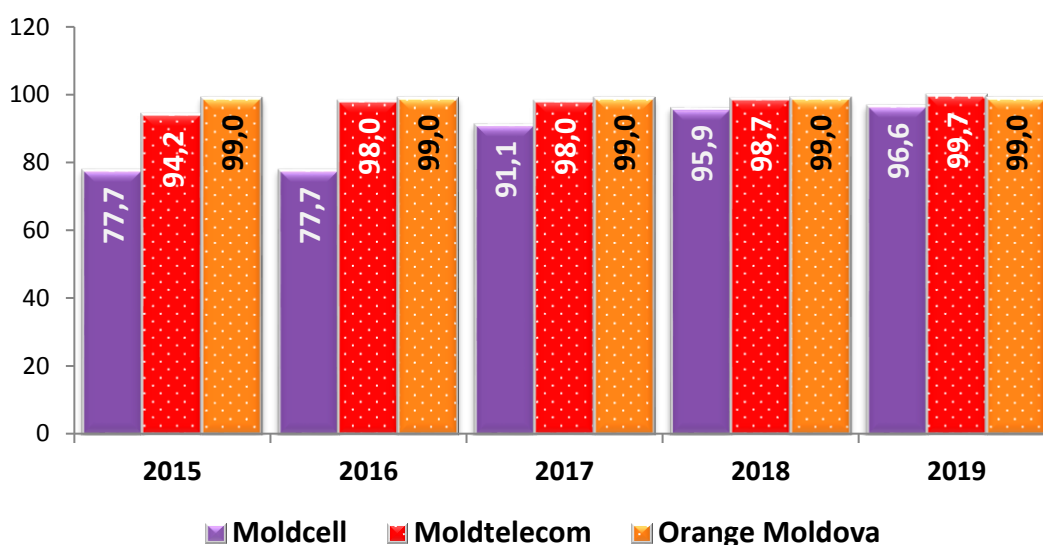

Diagrama 16. Ratele de acoperire a teritoriului republicii cu rețele de comunicații electronice mobile 3G (%)

Sursa: ANRCETI

La capitolul acoperirea populației republicii cu semnal radio, provenit din rețelele 3G, se atestă o rată de acoperire, ca și în anii precedenți, de puțin sub 100% (Diagrama 17).

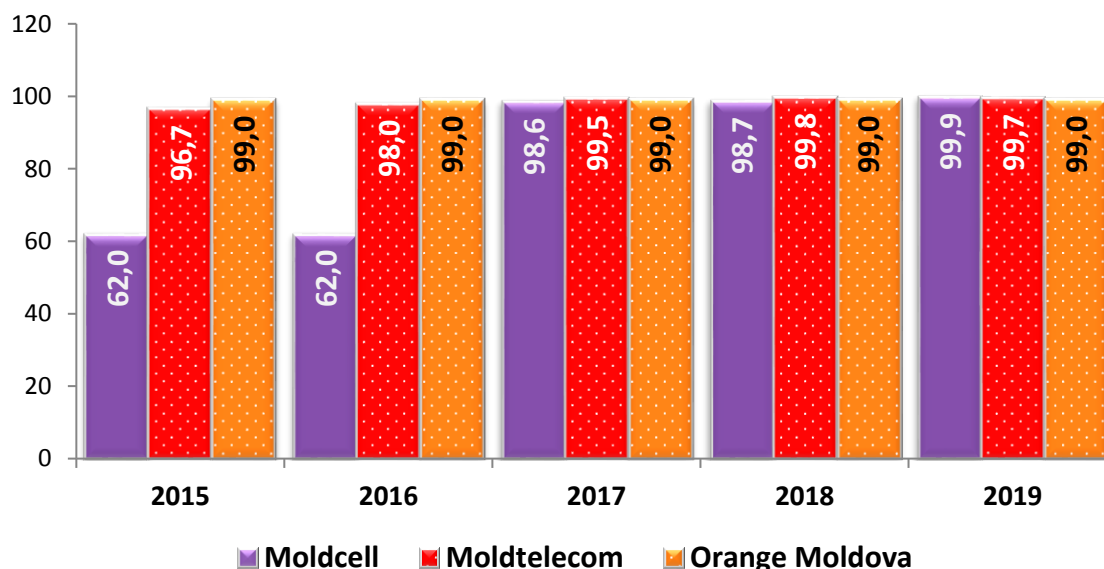

Diagrama 17. Ratele de acoperire a populației republicii cu rețele de comunicații electronice mobile 3G (%)

Sursa: ANRCETI

În ceea ce privește acoperirea teritoriului republicii cu semnal radio, provenit din rețelele de comunicații electronice mobile 4G, , în anul 2019, constatăm o creștere a acestui indicator. S.A."Moldtelecom" a menținut rata de 7,3%, identică nivelului anului 2018. S.A."Orange Moldova" a înregistrat o rată de 95%, cu 1% mai mult, față de anul 2018,iar S.A."Moldcell" a avut o creștere de 1,5%, înregistrând o rată de 68,5% (Diagrama 18).

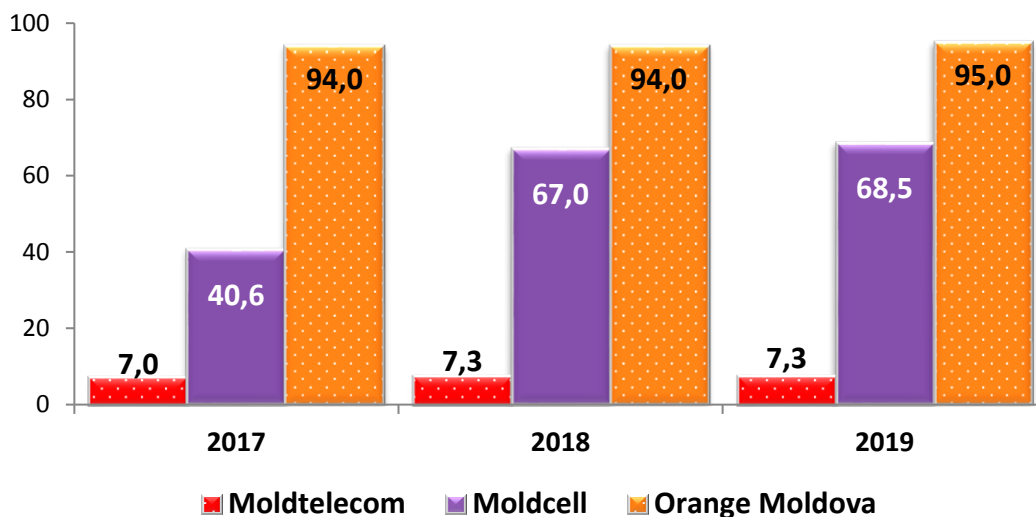

Diagrama 18. Ratele de acoperire a teritoriului republicii cu rețele de comunicații electronice mobile 4G (%)

Sursa:ANRCETI

S.A. "Moldcell" a înregistrat o creștere semnificativă, de circa 34% a indicatorului acoperirea populației Republicii Moldova cu semnal radio provenit din rețelele 4G. S.A."Orange Moldova" a îmbunătățit valoarea indicatorului dat cu 1%, înregistrând o rată de acoperire a populației cu semnal radio provenit din rețelele 4G de 98%. S.A. "Moldtelecom" a păstrat acest indicator la nivelul anului 2018 – de 35,4% (Diagrama 19) .

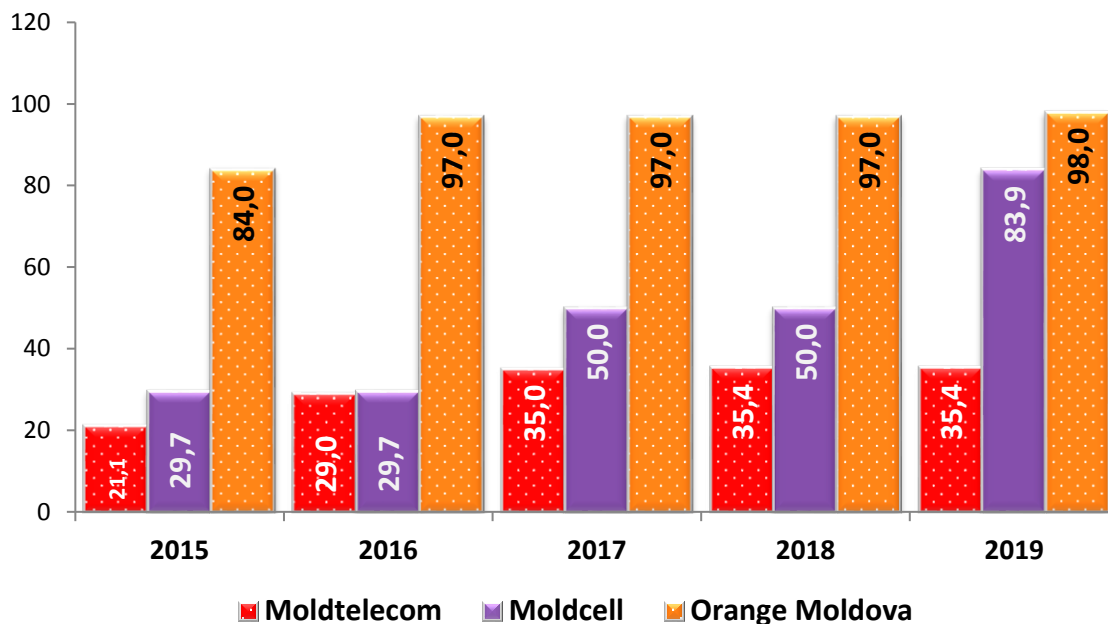

Diagrama 19. Ratele de acoperire a populației republicii cu semnal radio provenit din rețele de comunicații electronice mobile 4G (%)

Sursa: ANRCETI

3. Telefonie fixă

3.1 Dinamica pieței

În perioada de raportare, volumul total al vânzărilor pe acest segment de piață a scăzut, comparativ cu anul 2018, cu 20,4% și a alcătuit 443,3 mil. lei. Vânzările furnizorului S.A. "Moldtelecom" s-au diminuat cu 21,4% și au constituit 417,9 mil. Lei (Diagrama 20).

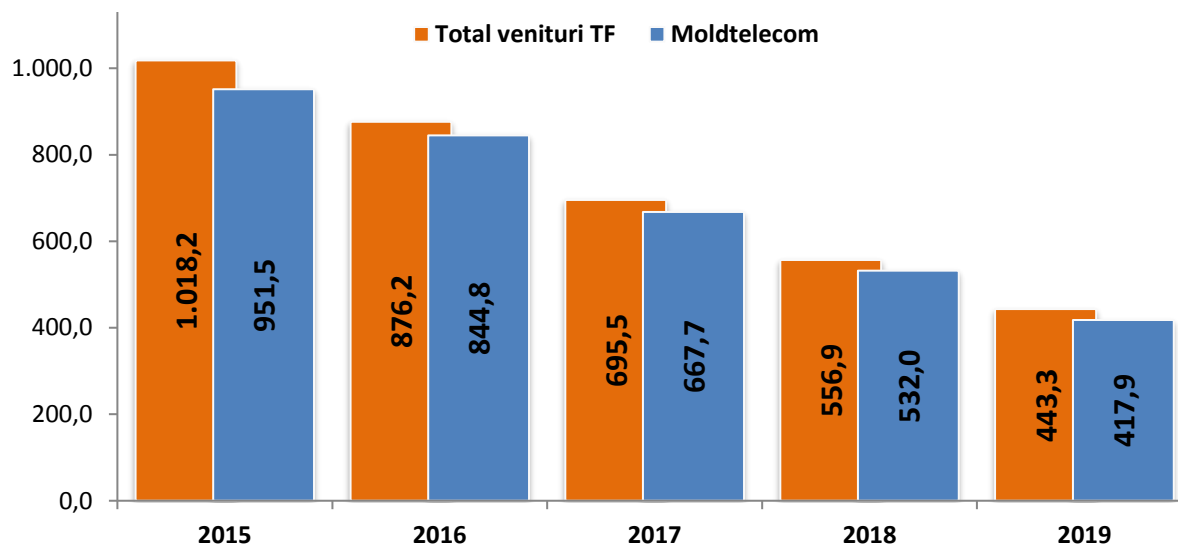

Diagrama 20. Evoluția pieței serviciilor de telefonie fixă, în funcție de cifra de afaceri

Sursa: ANRCETI

Cota venitului S.A. "Moldtelecom" a constituit în anul 2019 - 94,3%, în scădere cu 1,2 p.p. față de anul 2018.

În perioada de raportare, venitul mediu lunar per abonat (ARPU) al furnizorilor de telefonie fixă a scăzut, față de anul 2018, cu 17,8% și a însumat 33,9 lei (Diagrama 21).

Diagrama 21. Evoluția venitului mediu lunar per utilizator – ARPU (lei)

Sursa: ANRCETI

3.2 Abonați și penetrare

De la începutul anului 2019, numărul abonaților la serviciile de telefonie fixă² a scăzut cu circa cu 3,3% și a constituit 1,07 mil.

În raport cu sfârșitul anului 2018, rata de penetrare a serviciilor de telefonie fixă, raportată la 100 de locuitori, s-a micșorat cu 0,6 p.p. și a ajuns la valoarea de 40%, iar raportată la 100 de gospodării - estimativ la valoarea de 120% (Diagrama 22).

² În calcul au fost luate liniile fixe de abonați, iar în cazul serviciilor prestate în baza tehnologiei VoIP – numerele de telefon alocate utilizatorilor.

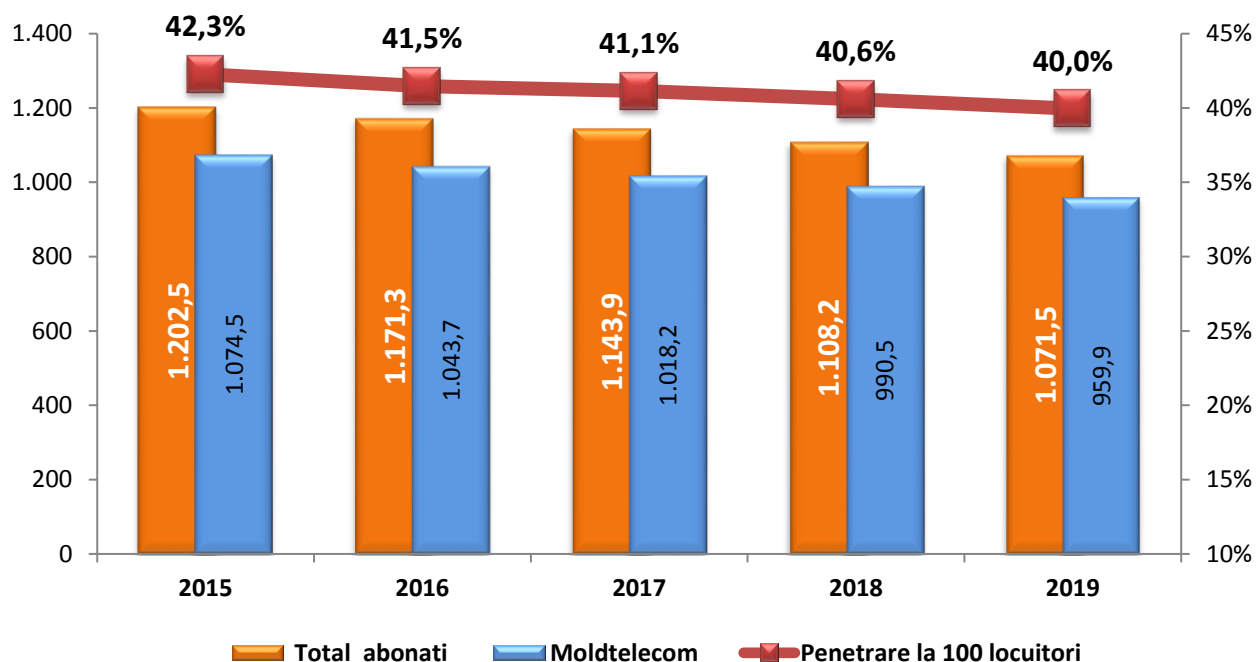

Diagrama 22. Numărul de abonați (mii) și ratele de penetrare a serviciilor de telefonie fixă

Sursa: ANRCETI

În anul 2019, cota de piață, după numărul de abonați (utilizatori), ai S.A. "Moldtelecom" a constituit 89,6%, cu o majorare de 0,2 p.p., comparativ cu anul 2018.

3.3 Evoluția traficului

În perioada de referință, volumul total al traficului voce în rețelele de telefonie fixă a scăzut, față de anul 2018, cu 14,1% constituind 1154,1 mil. minute, cea mai mare scădere de 35,1% a înregistrat-o traficul către rețele internaționale.

Pe parcursul anului 2019, numărul mediu de minute consumate lunar de un abonat (MoU) a scăzut, față de aceeași perioadă a anului trecut, cu 12,5% și a constituit 137 min. (2 ore și 17 min.) (Diagrama 23).

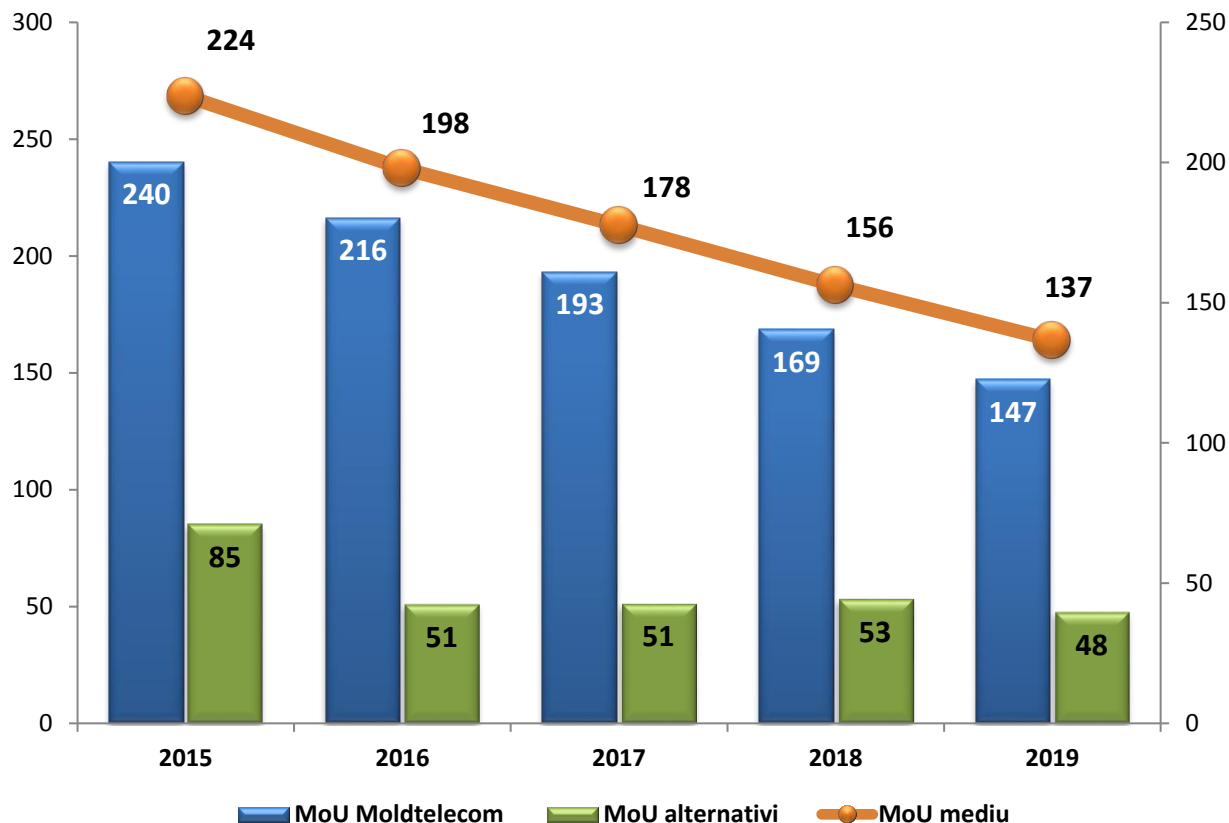

Diagrama 23. Evoluția indicatorului MoU (minute)

Sursa: ANRCETI

4. Acces la Internet fix și mobil

4.1 Dinamica veniturilor

Conform datelor raportate de furnizori, pentru anul 2019, volumul total al vânzărilor pe piața serviciilor de acces la Internet fix și mobil a crescut, față de aceeași perioadă a anului trecut, cu 8,6% și a totalizat 2,5 mld. lei. Cea mai mare creștere a veniturilor de 16% a fost înregistrată pe piața serviciilor de acces la Internet mobil prin intermediul telefonului mobil (*venituri din acces Internet utilizatori voce*³), (Tabel 7)

Tabel nr. 7 Veniturile din serviciile de acces la Internet fix și mobil (mil. lei)

	2015	2016	2017	2018	2019
Acces la Internet fix	1 050,5	1 105,2	1 209,5	1 288,3	1 361,7
Acces la Internet mobil:	579,1	713,2	908,5	1 058,5	1 186,7
<i>Inclusiv venituri din acces Internet utilizatori voce³</i>	359,6	484,5	669,4	816,3	946,7
<i>Inclusiv venituri din acces la Internet mobil dedicat</i>	219,6	228,7	239,1	242,2	240,0
Total venituri din acces la Internet fix și mobil	1 629,6	1 818,4	2 118,1	2 346,8	2 548,4

³ Veniturile din serviciile de acces la Internet prin intermediul telefonului mobil sunt prezentate cu titlu informativ pentru a arăta care sunt veniturile totale pe piața accesului la Internet. Adicional, aceste venituri se regăsesc ca parte componentă a volumului total de venituri înregistrate pe piața de telefonie mobilă, dat fiind că sunt venituri din servicii adiționale a serviciului de bază – telefonie mobilă.

Pondere veniturilor din acces la Internet fix (%)	64,5%	60,8%	57,1%	54,9%	53,4%
Pondere veniturilor din acces la Internet mobil (%)	35,5%	39,2%	42,9%	45,1%	46,6%

4.2 Dinamica veniturilor din serviciul de acces la Internet fix

Conform datelor raportate de furnizorii serviciilor de acces la Internet fix, volumul total al vânzărilor pe această piață a sporit, față de anul 2018, cu 5,7% și a însumat 1 361,7 mil. lei. Veniturile S.R.L. „Sun Communications” s-au micșorat cu 42,2% și au alcătuit 25,9 mil. lei, iar veniturile S.A. „Moldtelecom” și S.R.L. „Starnet Soluții” au crescut cu 3,6%, și, respectiv, cu 8,6%, însumând peste 851,7 mil. lei și, respectiv, 293,1 mil. lei (Diagrama 24).

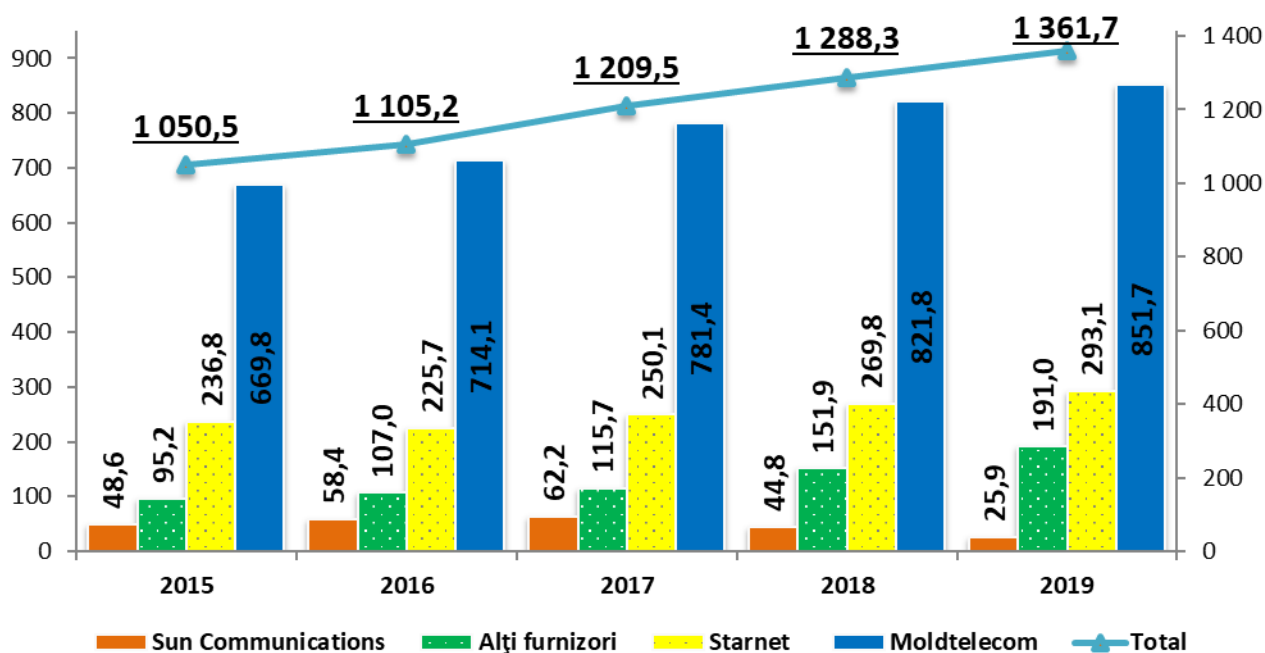

Diagrama 24. Structura pieței de Internet fix în bandă largă, în funcție de veniturile obținute (mii lei)

Sursa: ANRCETI

În urma acestei evoluții în anul 2019, cotele de piață ale operatorilor de Internet fix în bandă largă, în funcție de veniturile obținute, au fost următoarele: S.A. „Moldtelecom” – 62,6%, S.R.L. „Starnet Soluții” – 21,5%, S.R.L. „Sun Communications” S.R.L. – 1,9%. Cota sumară a celorlalți furnizori ai serviciilor de acces la Internet fix a constituit 14%, în creștere cu 2,2 p.p., comparativ cu anul 2018.

Din totalul veniturilor de 1 422,4 mil. lei, obținute din furnizarea serviciilor de acces la Internet și transmisiuni de date, 95,7% constituie vânzările serviciilor de Internet fix în bandă largă. Evoluția acestui segment de piață este prezentat în diagrama de mai jos, unde diferența valorilor dintre cele 2 curbe constituie veniturile transport date (linii închiriate, Internet tranzit, IP peering și IP tranzit, ș.a.).

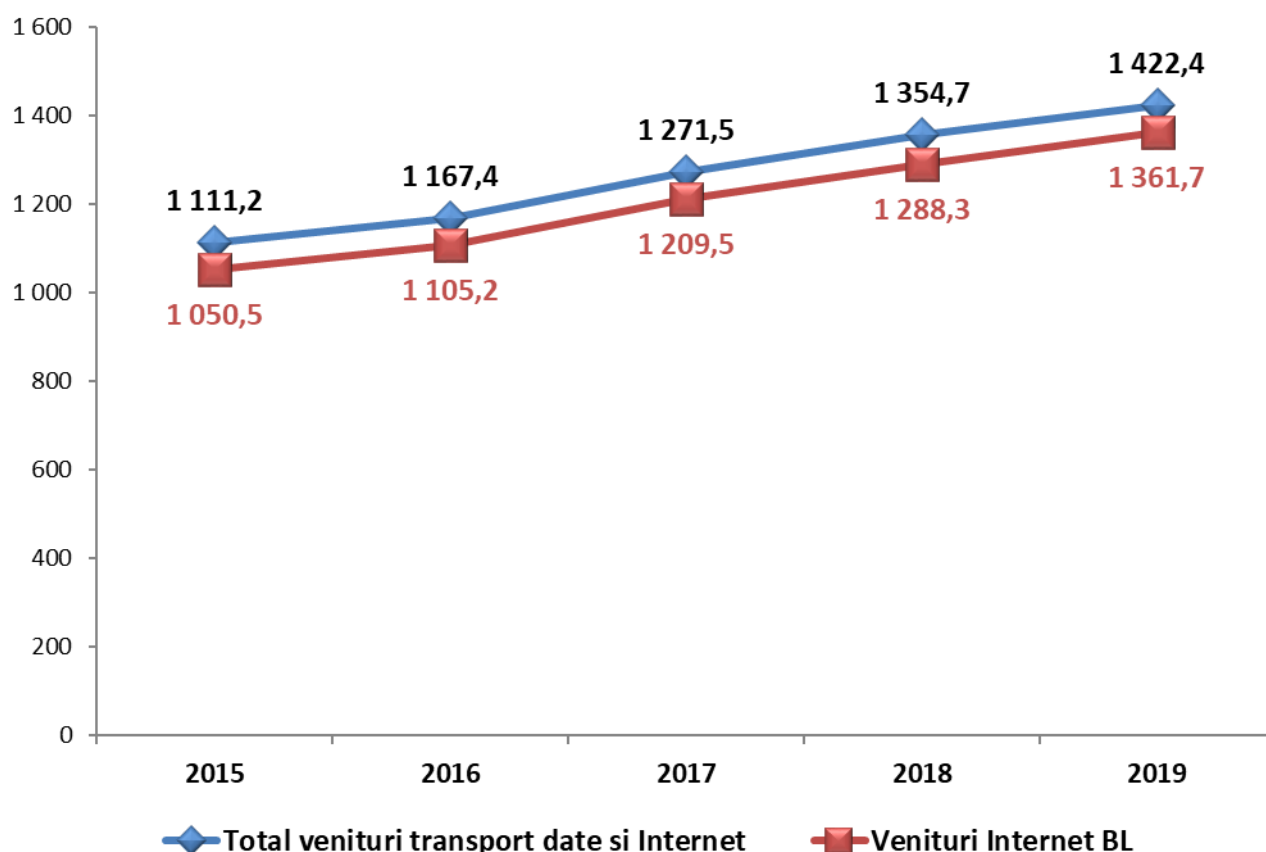

Diagrama 25. Evoluția veniturilor provenite din serviciile de acces la Internet și transmisiuni date (mil.lei)

Sursa: ANRCETI

Venitul mediu lunar per abonat (ARPU) al furnizorilor de acces la Internet fix în bandă largă s-a micșorat, față de anul 2018, cu 1,6% și a alcătuit 176,1 lei.

4.3 Dinamica veniturilor din serviciul de acces la Internet mobil

În perioada de referință, volumul total al veniturilor celor trei furnizori de comunicații mobile, obținute din vânzarea serviciilor de acces la Internet mobil (include acces dedicat la Internet și acces la Internet prin intermediul telefonului mobil în calitate de serviciu adițional) a crescut, față de anul 2018, cu 12,1% și a însumat circa 1 186,7 mil. lei. S.A. "Orange Moldova" a obținut venituri în valoare de 753,2 mil. lei, S.A. "Moldcell" – de 329,4 mil. lei și S.A. "Moldtelecom" – de 104,2 mil. lei (Diagrama 26).

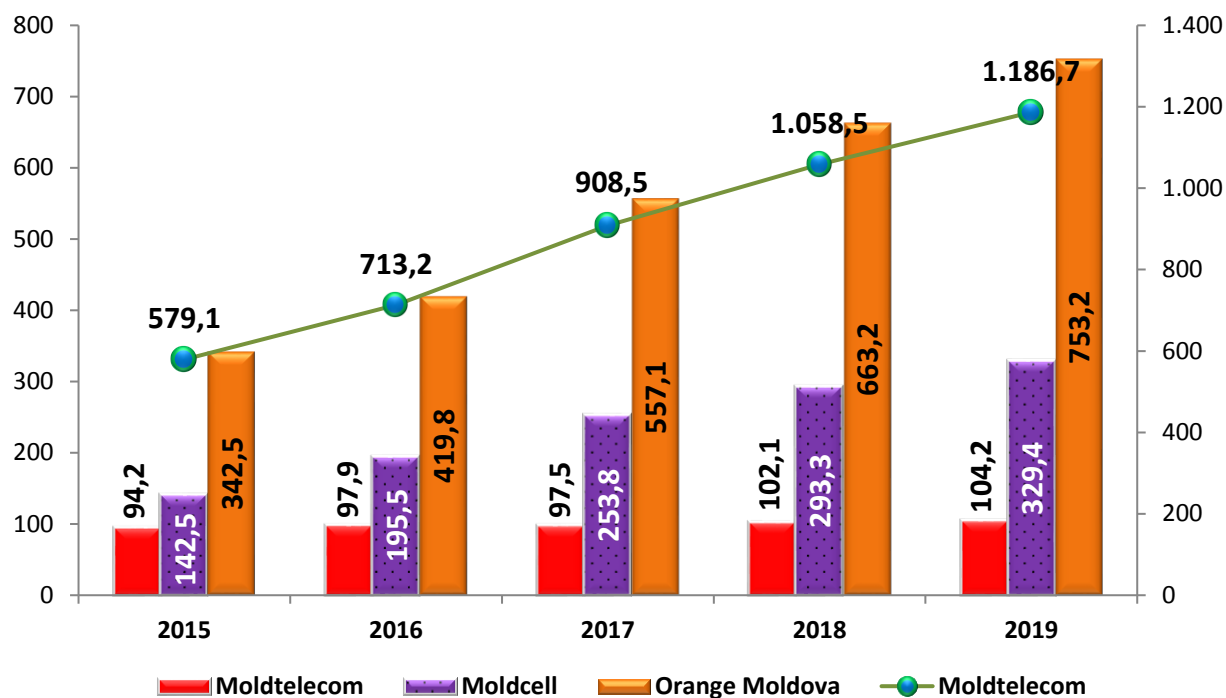

Diagrama 26. Evoluția veniturilor înregistrate de furnizorii serviciului de acces la Internet mobil (mil. lei)

Sursa: ANRCETI

În anul 2019, în funcție de cifra de afaceri, S.A. "Orange Moldova" deținea o cotă de 63% din piața serviciilor de acces la Internet mobil, S.A. "Moldcell" – 28% și S.A. "Moldtelecom" – 9% (Diagrama 27).

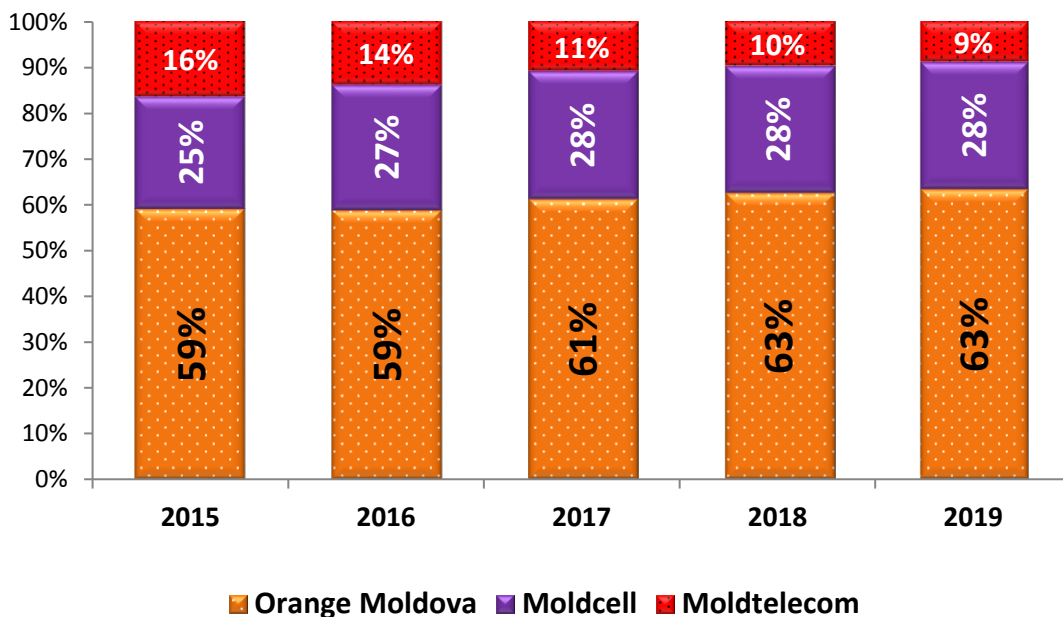

Diagrama 27. Evoluția cotelor de piață ale furnizorilor serviciului de acces la Internet mobil, în funcție de cifra de afaceri

Sursa: ANRCETI

În perioada de referință, veniturile furnizorilor provenite din prestarea serviciilor de acces la Internet mobil dedicat⁴ au constituit – 240 mil. lei, în scădere cu 0,9%.

S.A. "Orange Moldova" a obținut venituri în valoare de 120,5 mil. lei, S.A. "Moldtelecom" – de 93,3 mil., iar S.A. "Moldcell" – de 26,2 mil. lei (Diagrama 28).

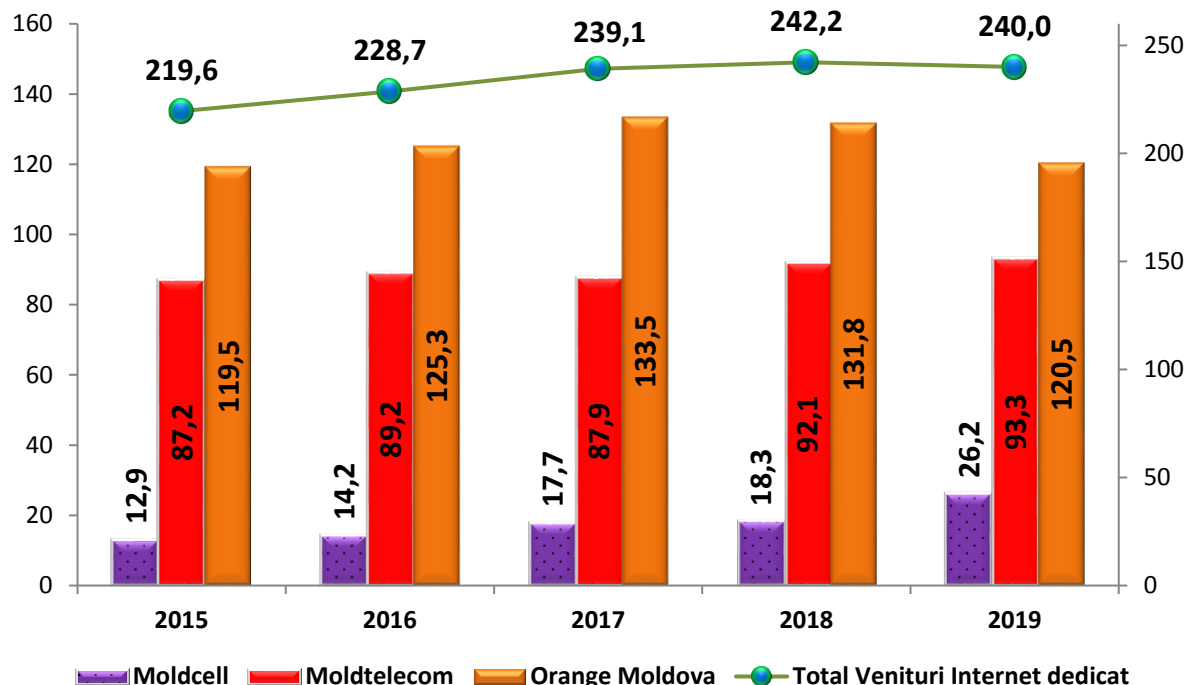

Diagrama 28. Evoluția veniturilor obținute din vânzarea serviciilor de acces la Internet mobil dedicat (mil. lei)

Sursa: ANRCETI

În anul 2019, în funcție de cifra de afaceri, S.A. "Orange Moldova" deținea o cotă de 50% din piața serviciilor de acces la Internet mobil dedicat, S.A. "Moldtelecom" a avut o cotă de piață de 39%, iar S.A. "Moldcell" – de 11% (Diagrama 29).

⁴ Venituri provenite din serviciile calificate de furnizori drept acces mobil în bandă largă, chiar dacă accesul efectiv poate fi efectuat și prin intermediul rețelelor 2G.

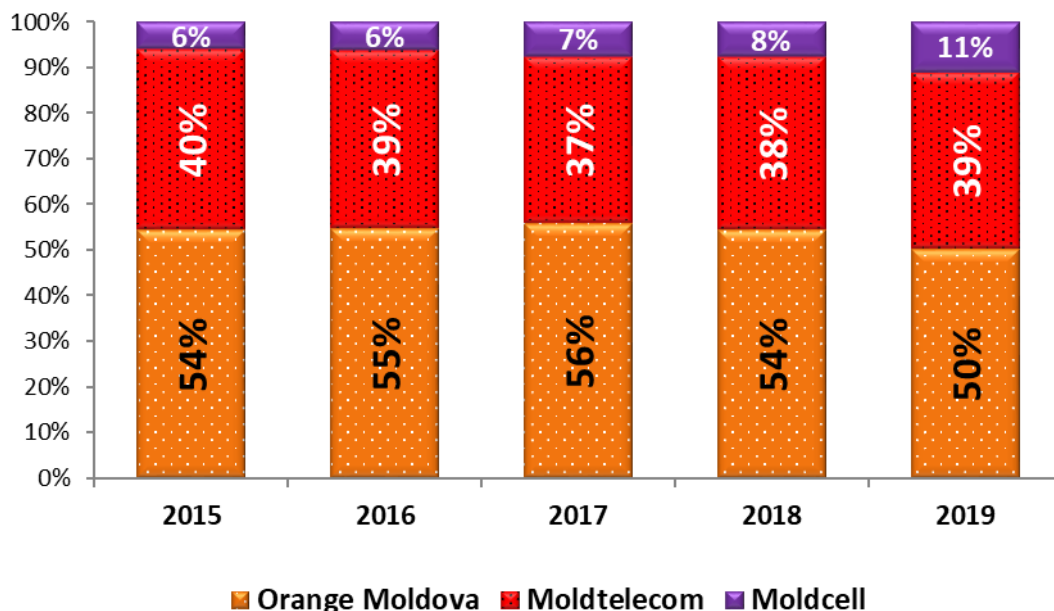

Diagrama 29. Evoluția cotelor de piață ale furnizorilor serviciilor de acces la Internet mobil dedicat, în funcție de cifra de afaceri

Sursa: ANRCETI

În anul 2019, venitul mediu lunar per abonat (ARPU) al furnizorilor de acces la Internet mobil dedicat a constituit 84,3 lei, în scădere cu 0,3%, față de anul 2018. Cel mai mare ARPU - de 97,4 lei (-0,3%) a fost înregistrat de către S.A. "Orange Moldova", S.A. "Moldcell" a avut un ARPU în valoare de 81,5 lei (-8,4%), iar S.A. "Moldtelecom" - de 72,4 lei (3%), (Diagrama 30).

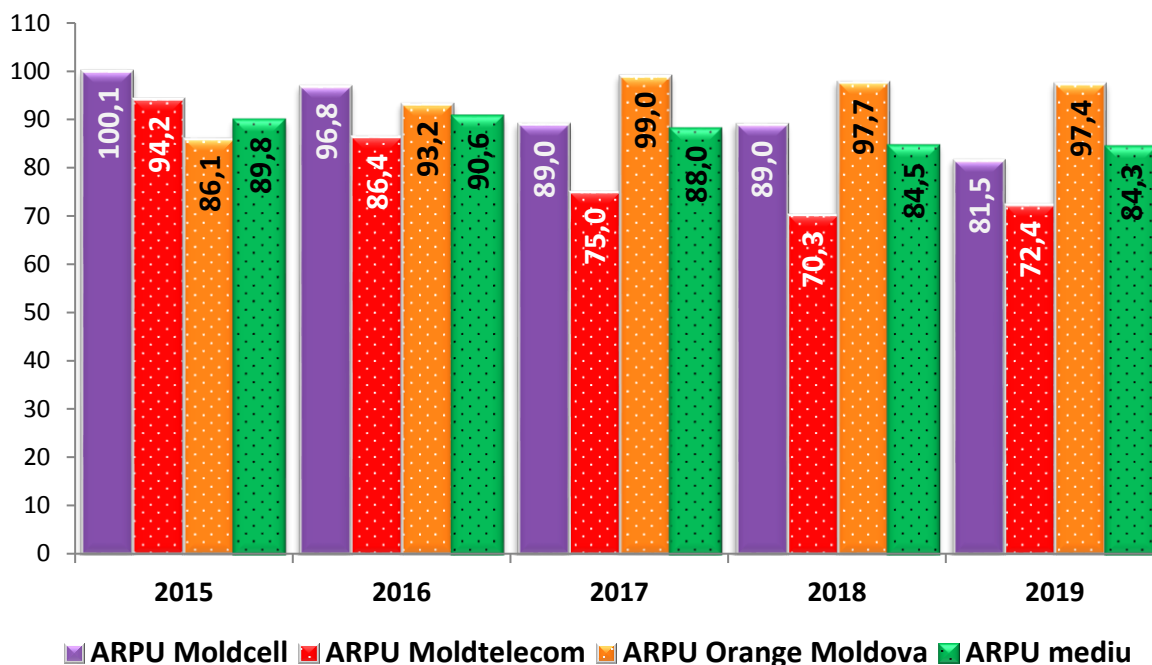

Diagrama 30. Evoluția venitului mediu lunar per abonat (ARPU) la serviciile de acces dedicat la Internet mobil (lei)

Sursa: ANRCETI

4.4 Abonați și rate de penetrare a serviciului de acces la Internet Fix/Mobil

La sfârșitul anului 2019, numărul abonaților la serviciul de acces la Internet fix a crescut, față de finele anului 2018, cu 7,6% și a însumat 670,5 mii, iar numărul utilizatorilor serviciului de acces la Internet mobil s-a majorat cu 9,8% și a constituit circa 2,4 mil. Analiza creșterii numărului de conexiuni fixe și mobile în valori absolute arată că, pe parcursul anului 2019, numărul utilizatorilor serviciului de acces la Internet mobil a sporit cu circa 213 mii, iar numărul abonaților la serviciul de acces la Internet fix - cu 47,4 mii.

Comparativ cu sfârșitul anului 2019, rata de penetrare a serviciilor de acces la Internet fix, raportată la 100 locuitori, a alcătuit 25 % (în creștere cu 2,2 p.p.), iar a serviciilor de acces la Internet mobil – 88,8% (în creștere cu 9,4 p.p.). În același timp, rata de penetrare a serviciilor de acces la Internet mobil dedicat a fost de 8,8% (Tabel 8).

Tabel nr. 8 Abonații la serviciile de acces la Internet fix și mobil

	2015	2016	2017	2018	2019
1. Acces la Internet fix în bandă largă	534 393	557 403	584 330	623 135	670 530
2. Acces la Internet mobil:	1 671 860	1 837 689	2 058 713	2 168 174	2 381 083
2.1. inclusiv abonați la serviciile de acces la Internet mobil dedicat	209 167	222 184	230 524	241 439	237 051
2.2. inclusiv utilizatori de acces la Internet mobil prin intermediul smartphone-urilor	1 462 693	1 615 505	1 828 189	1 926 735	2 144 032
1. Penetrare acces Internet fix	18,8%	19,7%	21,0%	22,8%	25,0%
1.1 Penetrare acces Internet fix raportată la 100 de gospodării (date estimative)	56,4%	59,1%	63,0%	68,4%	75,0%
2. Penetrare acces Internet mobil	58,8%	65,1%	74,1%	79,4%	88,8%
2.1. Inclusiv penetrare acces la Internet mobil dedicat	7,4%	7,9%	8,3%	8,8%	8,8%

4.5 Abonați, rate de penetrare și tehnologii de acces la Internet fix

În perioada de raportare, numărul total al abonaților la serviciile de acces la Internet fix în bandă largă a crescut, față de 2018, cu 7,6% și a ajuns la 670,5 mii. Abonații la serviciile de acces la Internet fix în bandă largă, conectați prin alte tehnologii, a scăzut, față de 2018, cu 30,1% și a ajuns la 1,7 mii (Diagrama 31).

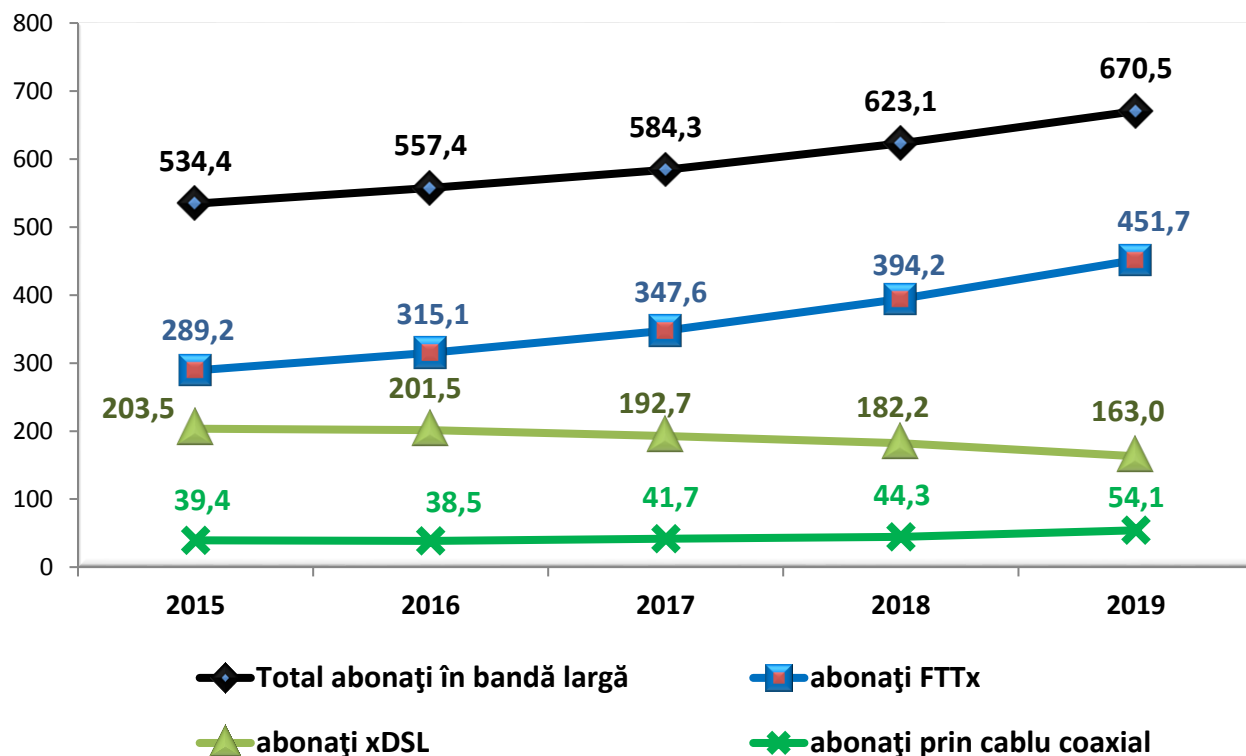

Diagrama 31. Evoluția abonaților la serviciile de acces la Internet fix în bandă largă în funcție de tehnologia de acces (mii)

Sursa: ANRCETI

În funcție de tehnologia de acces 67,4% (în creștere cu 4,2 p.p.) din numărul abonaților la serviciile de acces la Internet fix în bandă largă sunt conectați la rețea prin FTTx, 24,3% - prin xDSL, 8,1% - prin cablu coaxial (DOCSIS) și 0,2% - prin alte tehnologii.

În trimestrul de referință, rata de penetrare a serviciilor de acces la Internet fix în bandă largă, raportată la 100 de locuitori, s-a majorat comparativ cu 2018, cu 2,2 p.p. și a constituit 25% (Diagrama 32).

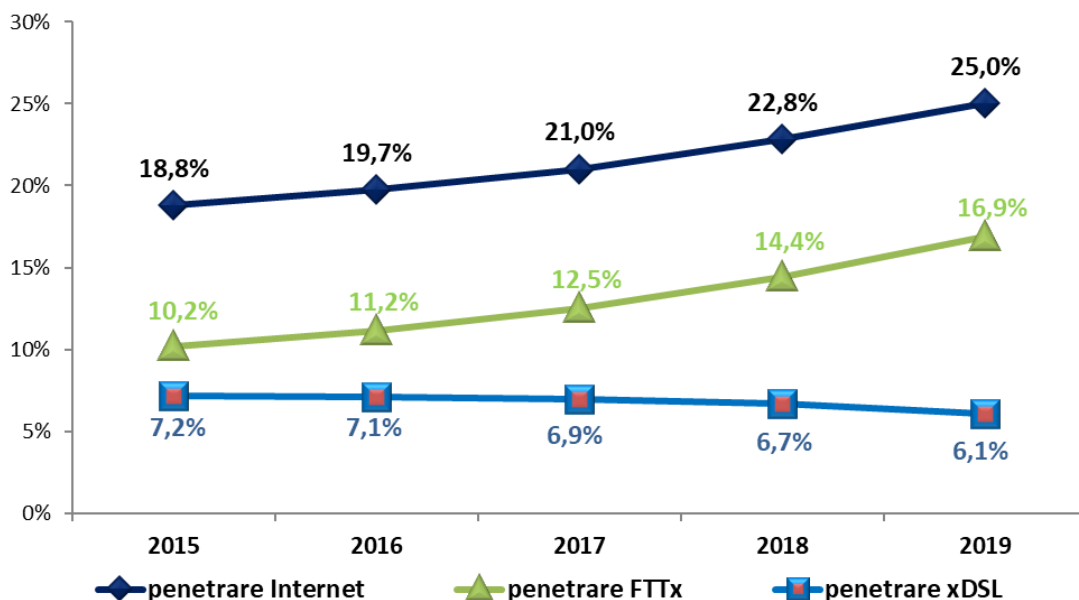
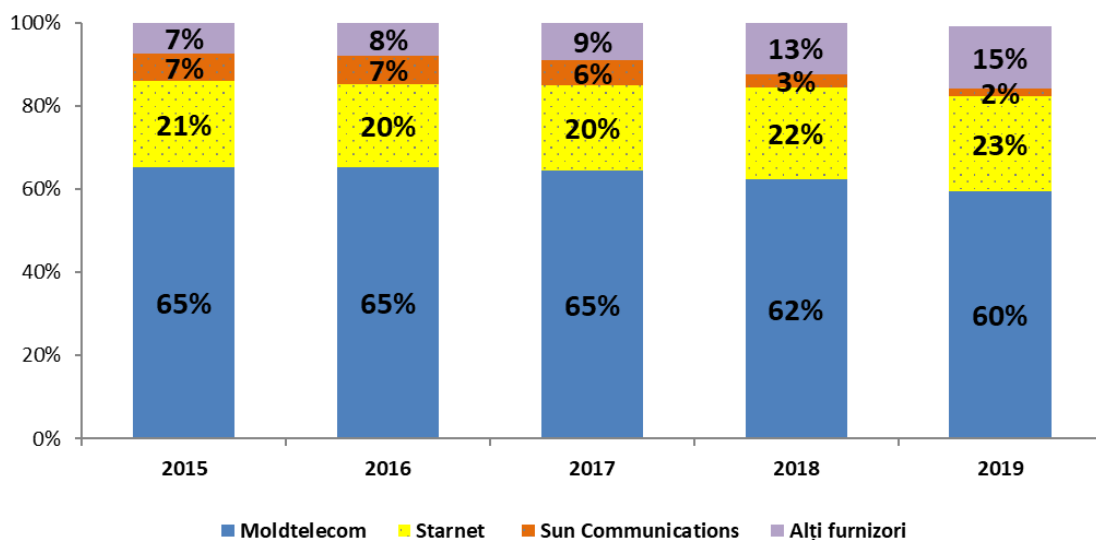

Diagrama 32. Evoluția ratelor de penetrare

Sursa: ANRCETI

Cota de piață a S.A. "Moldtelecom", în funcție de numărul de abonați la serviciile de acces la Internet fix în bandă largă a scăzut, față de sfârșitul anului 2018, cu 2 p.p. . În aceeași perioadă cota de piață a S.R.L. "Starnet Soluții" s-a majorat cu 1 p.p., cota de piață a S.R.L. „Sun Communications” s-a micșorat cu 1 p.p., iar a altor furnizori a crescut cu 2 p.p. (Diagrama 33).

Diagrama 33. Cotele de piață ale furnizorilor, în funcție de numărul de abonați

Sursa: ANRCETI

Din cei circa 163 mii de abonați la serviciile de acces la Internet fix în bandă largă furnizate prin tehnologiile xDSL, 99,9% erau conectați la rețeaua S.A. "Moldtelecom" (Diagrama 34).

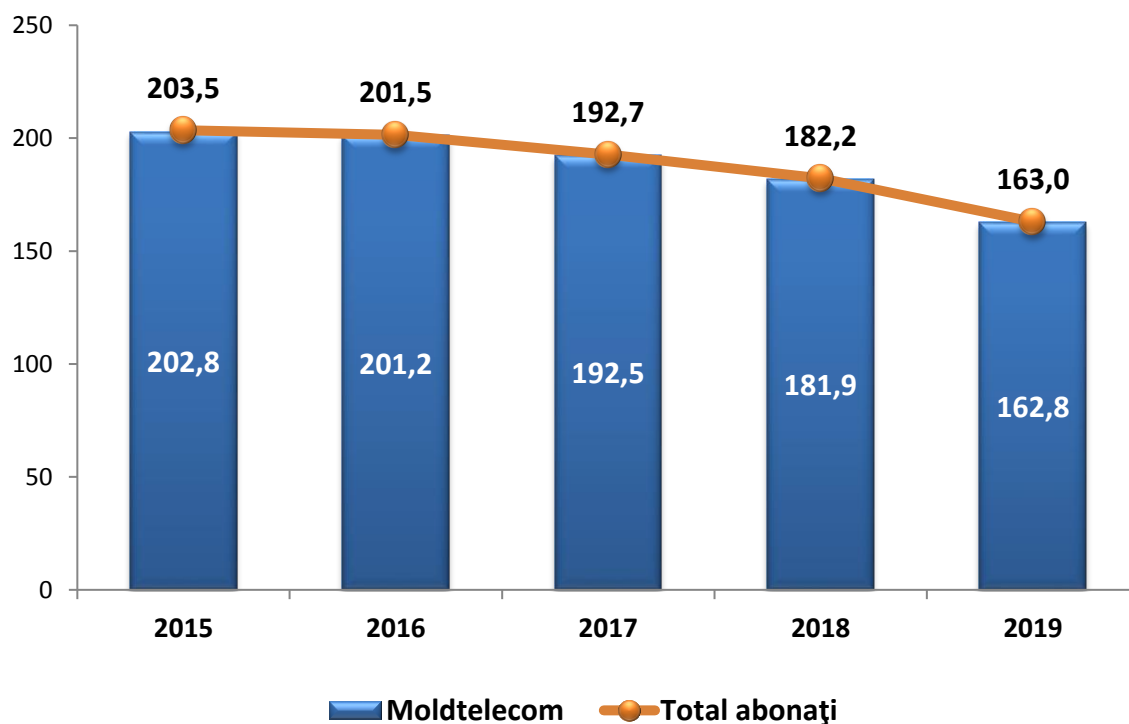

Diagrama 34. Evoluția numărului de abonați la serviciile de Internet în bandă largă prin xDSL (mii)

Sursa: ANRCETI

În același timp, din cei 451,7 mii de abonați la Internet prin tehnologia FTTx - 236,3 mii erau abonați ai S.A. "Moldtelecom", 153,4 mii erau clienții S.R.L. "Starnet Soluții" și 62 mii – ai celorlalți furnizori care activează pe acest segment de piață (Diagrama 35).

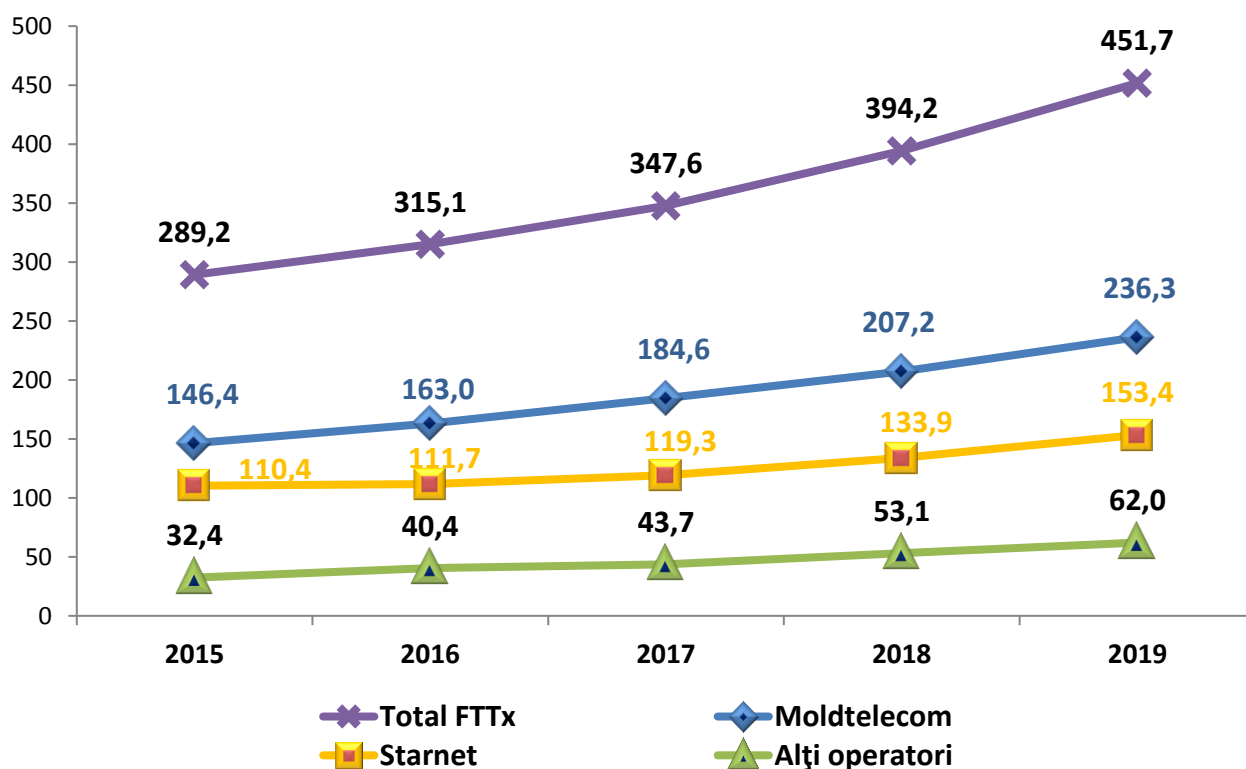

Diagrama 35. Evoluția numărului de abonați la serviciile de Internet în bandă largă prin FTTx (mii)

Sursa: ANRCETI

4.6 Abonați și ratele de penetrare ale serviciului de acces la Internet mobil

În anul 2019, din numărul total de utilizatori ai serviciilor de acces la Internet mobil – numărul utilizatorilor de Internet mobil prin intermediul smartphone-urilor (utilizatori voce) a constituit circa 2,1 mil. și a înregistrat o creștere de aproximativ 11,3%, față de finele anului 2018 (Diagrama 36).

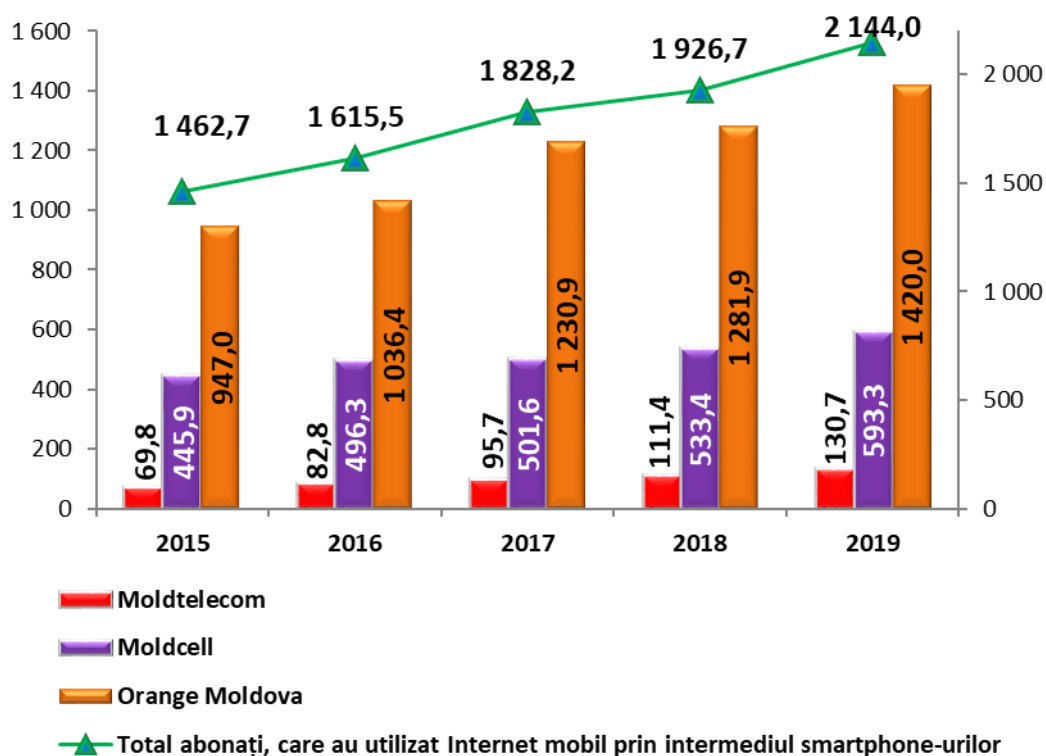

Diagrama 36. Evoluția numărului de utilizatori, care au utilizat Internet mobil prin intermediul smartphone-urilor, (mii)

Sursa: ANRCETI

În perioada de referință, numărul total de utilizatori de acces la Internet mobil dedicat a constituit circa 327,1 mii abonați, din ei - 237 mii erau abonații activi, înregistrând o scădere de 1,8%, față de finele anului 2018 (Diagrama 37).

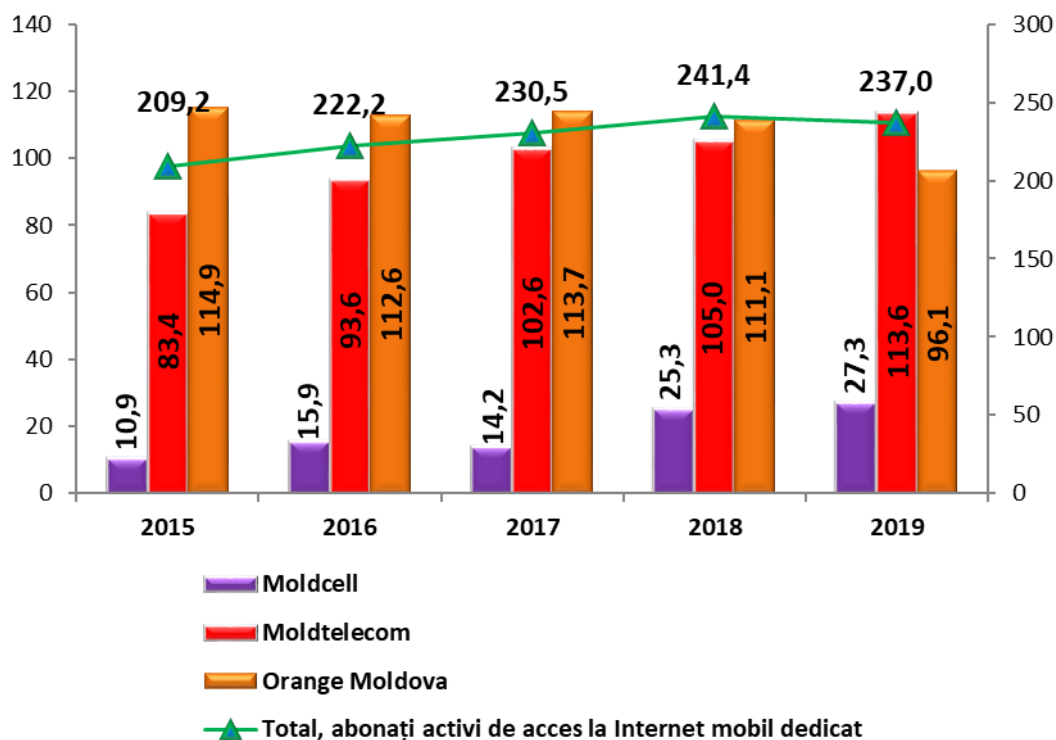

Diagrama 37. Evoluția numărului de utilizatori activi de acces la Internet mobil dedicat (mii)

Sursa: ANRCETI

Conform situației de la finele anului 2019, cota de piață deținută de S.A. "Moldtelecom" pe piața serviciilor de acces la Internet mobil dedicat, în funcție de numărul de utilizatori activi, a fost de 47,9%, S.A. "Orange Moldova" deținea o cotă de 40,5%, iar S.A. "Moldcell" – de 11,6%.

Rata de penetrare a acestor servicii, raportată la 100 de locuitori, a fost de aproximativ 8,8% (Diagrama 38).

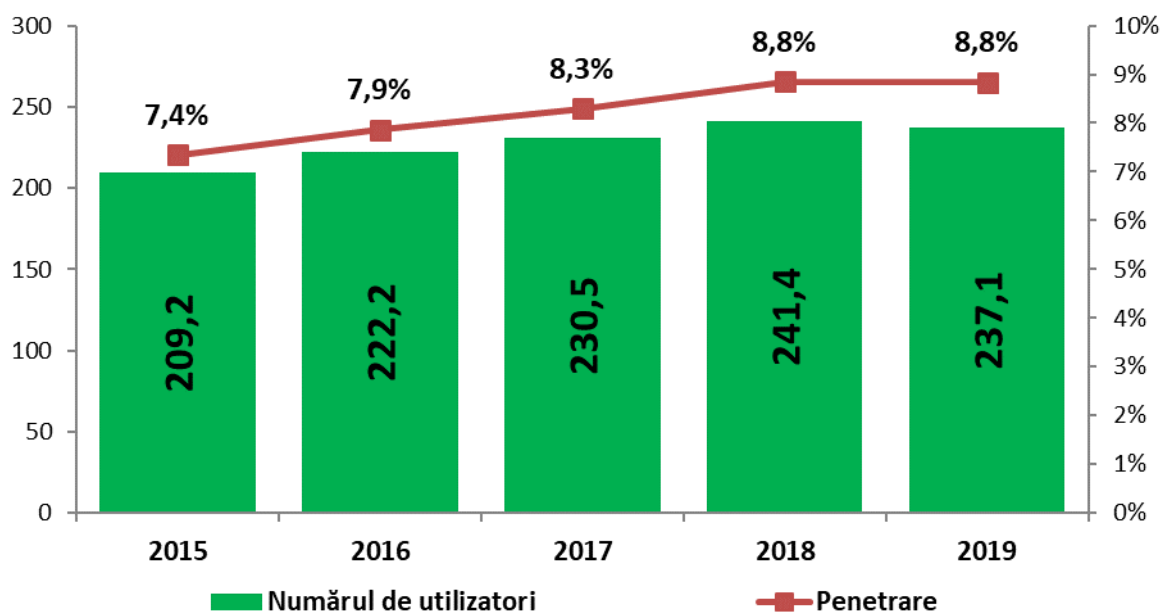

Diagrama 38. Numărul utilizatorilor de acces la Internet mobil dedicat (mii) și ratele de penetrare

Sursa: ANRCETI

La finele anului 2019, numărul total al utilizatorilor care au accesat Internetul mobil prin rețelele 4G, a crescut, față de finele anului 2018, cu 526,5 mii (51,6%) și a constituit circa 1,6 mil. (Tabel 9).

Tabel nr. 9 Structura pieței în funcție de numărul de utilizatori ai serviciilor 4G

	2015	2016	2017	2018	2019
Utilizatori de acces la Internet mobil dedicat					
S.A. "Moldcell"	354	1 137	2 041	7 406	8 751
S.A. "Moldtelecom"	329	2 764	6 609	10 109	28 663
S.A. "Orange Moldova"	16 992	48 116	61 680	63 967	59 217
Total, utilizatori acces la Internet mobil dedicat	17 675	52 017	70 330	81 482	96 631
Utilizatori de acces Internet mobil prin intermediul smartphone-urilor					
S.A. "Moldcell"	30 381	79 897	146 345	266 328	385 795
S.A. "Moldtelecom"	1 049	2 260	5 017	8 500	40 935
S.A. "Orange Moldova"	80 670	236 914	458 621	663 495	1 022 939
Total, utilizatori acces Internet mobil prin intermediul smartphone-urilor	112 100	319 071	609 983	938 323	1 449 669
Total, utilizatori 4G	129 775	371 088	680 313	1 019 805	1 564 300

Conform datelor statistice, în 12 luni ale anului 2019, volumul total al traficului generat de utilizatorii de Internet mobil a constituit circa 104 721,5 TB, în creștere cu 24,1%, dintre care utilizatorii de Internet mobil prin intermediul smartphone-urilor (utilizatori voce) au generat un trafic de aproximativ 52 451,7 TB, în creștere cu 47,2%, față de perioada similară a anului 2018, iar utilizatorii de Internet mobil dedicat au generat un trafic de circa 52 269,8 TB, ceea ce a constituit o creștere de 7,2%.

În perioada de referință, un utilizator care a accesat Internet mobil prin intermediul smartphone-ului a generat în mediu un trafic lunar (AUPU) de aproximativ 2,1 GB, în creștere cu 33,9%, iar un utilizator care a accesat Internet mobil dedicat a generat în mediu un trafic lunar (AUPU) de 18,3 GB, în creștere cu 7,8%, față de anul 2018 (Tabel 10).

Tabel nr. 10 Structura traficului generat de utilizatorii de Internet mobil și traficul mediu lunar (AUPU)

		2015	2016	2017	2018	2019
Trafic, generat de utilizatorii de acces la Internet mobil dedicat (GB) / AUPU						
S.A. "Moldcell"	trafic	888 004	1 338 741	2 251 506	2 535 412	3 523 463
	AUPU	6,89	9,09	11,38	12,7	10,96
S.A. "Moldtelecom"	trafic	19 380 567	22 543 194	23 945 961	27 896 776	29 912 856
	AUPU	20,90	21,84	20,43	21,32	23,18
S.A. "Orange Moldova"	trafic	12 891 424	14 860 992	17 528 892	18 340 683	18 833 469
	AUPU	9,29	11,06	13,00	13,6	15,28
Total,trafic generat utilizator de acces la Internet mobil dedicat		33 159 813	38 742 927	43 726 359	48 772 871	52 269 788
Trafic, generat de utilizatorii de acces la Internet mobil prin intermediul smartphone-urilor (GB) / AUPU						
S.A. "Moldcell"	trafic	2 791 038	5 662 424	8 525 157	11 859 240	18 330 912

	AUPU	0,55	1,01	1,42	1,94	2,73
S.A. "Moldtelecom"	trafic	765 722	1 107 953	1 325 764	1 916 284	2 984 586
	AUPU	1,11	1,26	1,29	1,62	2,24
S.A. "Orange Moldova"	trafic	3 072 408	5 844 856	12 526 017	21 855 627	31 136 206
	AUPU	0,27	0,50	0,89	1,45	1,88
Total, trafic generat de utilizatorii de acces la Internet mobil prin intermediul smarhopne-urilor (utilizatori voce)		6 629 168	12 615 233	22 376 938	35 631 151	52 451 704
Total, traficului generat de utilizatorii de acces la Internet mobil		39 788 981	51 358 160	66 103 297	84 404 022	104 721 492

4.7 Servicii prin intermediul tehnologiei de la Mașină-la-Mașină, sau M2M.

În anul 2019, venitul din furnizarea serviciilor M2M s-a majorat cu 12,7%, față de perioada similară a anului trecut, și a constituit aproximativ 12 mil. lei (Diagrama 39).

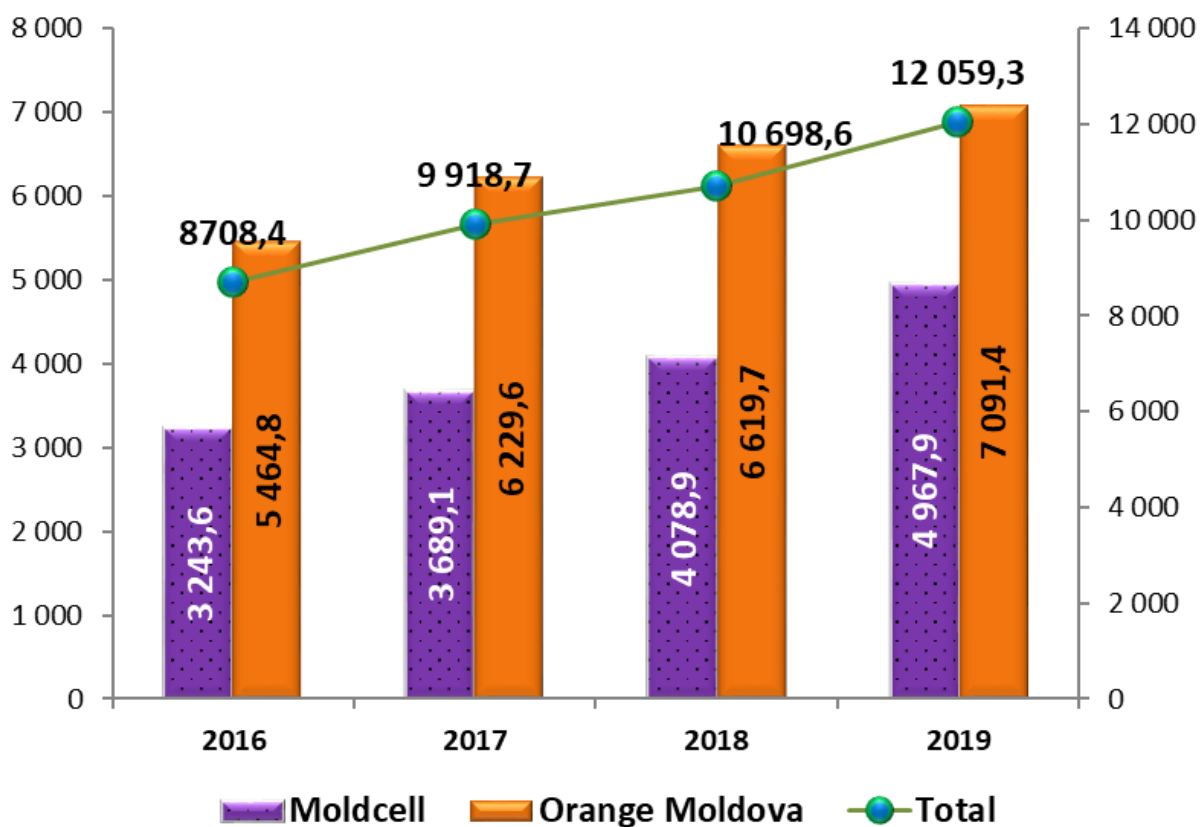

Diagrama 39. Evoluția venitului obținut din furnizarea serviciilor M2M (mii)

Sursa: ANRCETI

În perioada de referință, numărul de utilizatori care au beneficiat de serviciile M2M a înregistrat o creștere de 10,1%, față de finele anului 2018, și a constituit circa 43,3 mii abonați.

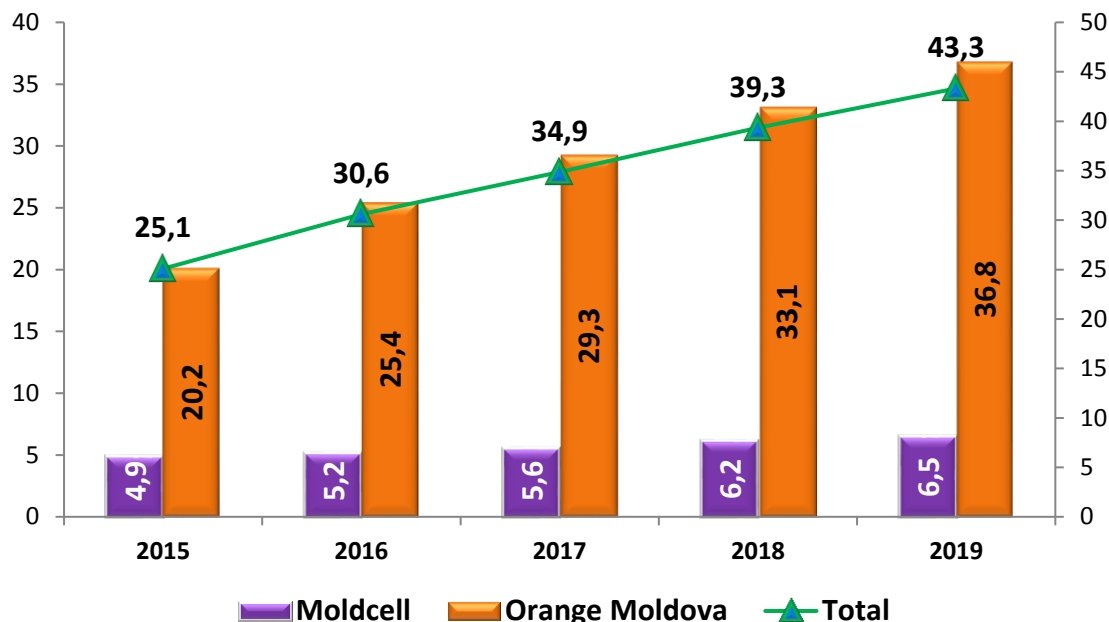

Diagrama 40. Evoluția abonaților, care au utilizat serviciile M2M (mii)

Sursa: ANRCETI

5. Retransmisia programelor audiovizuale

5.1 Date generale. Dinamica pieței

În perioada anului 2019, volumul total al veniturilor din furnizarea serviciilor audiovizuale a alcătuit 298,6 mil. lei, în creștere cu 20%, față de anul precedent (Diagrama 41).

Creșterea înregistrată se datorează în mare parte sporirii nivelului de raportare a furnizorilor de programe audiovizuale prin eter, comparativ cu anii precedenți.

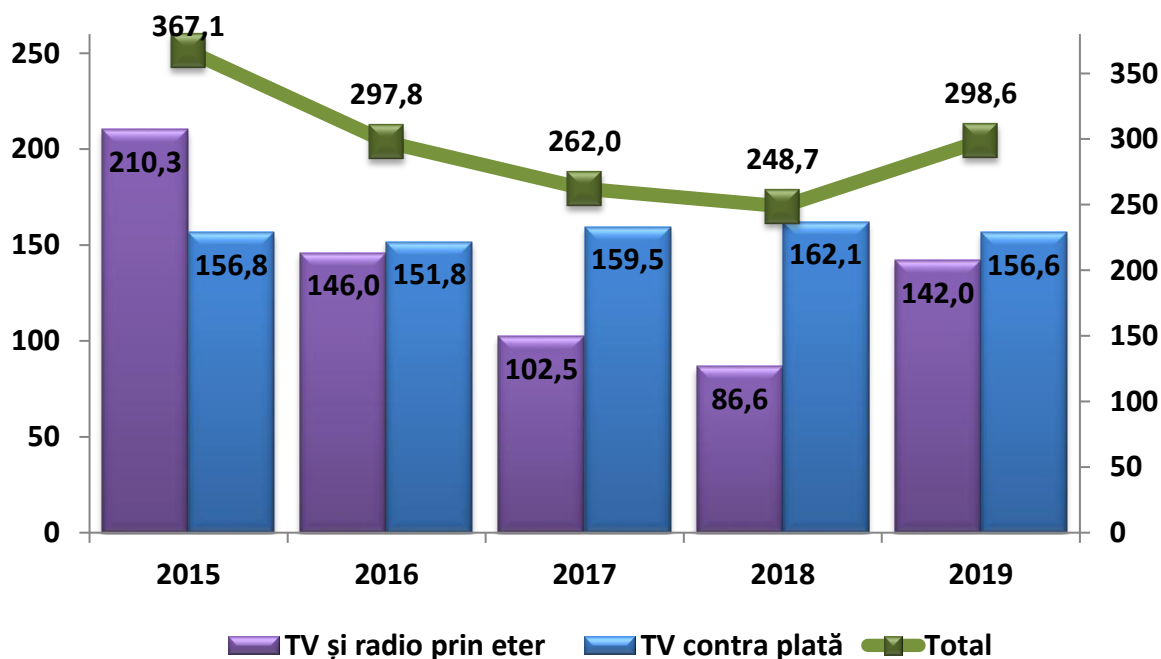

Diagrama 41. Evoluția veniturilor TV contra plată înregistrate pe piața serviciilor audiovizuale (mil. lei)

Sursa: ANRCETI

În perioada de raport, venitul mediu lunar per utilizator (ARPU) al furnizorilor de servicii TV contra plată a fost în scădere cu 6,5% (Diagrama 42). S.R.L. „Sun Communications” a înregistrat un ARPU de 38,6 lei, S.A. „Moldtelecom” – de 72 lei, iar S.R.L. „TV-Box” – de 22 lei.

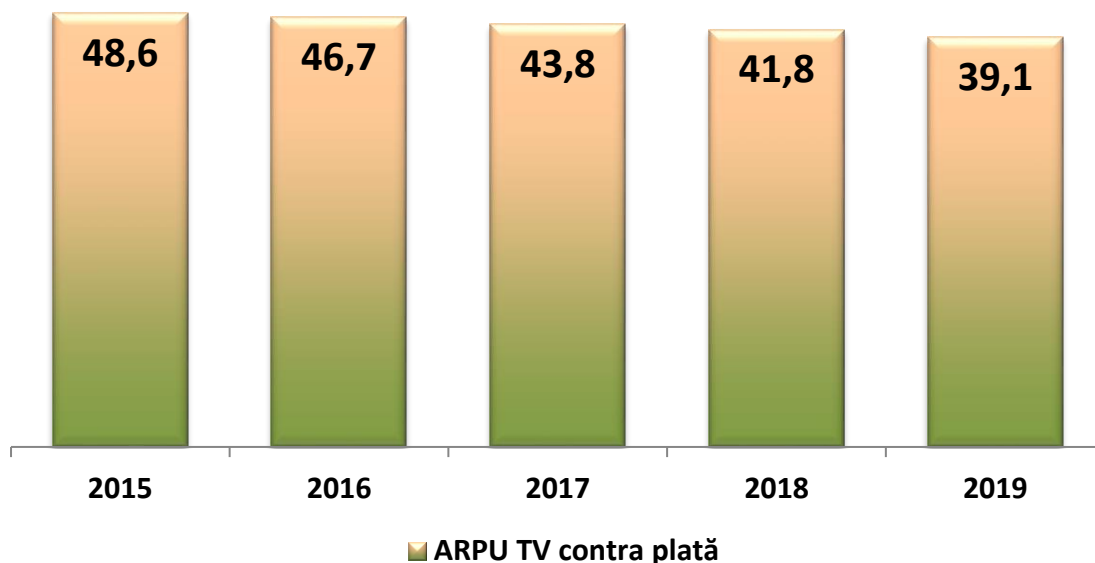

Diagrama 42. Evoluția venitului mediu lunar per utilizator ARPU (lei)

Sursa: ANRCETI

În perioada de referință, cele mai importante cote pe piața serviciilor TV contra plată, în funcție de cifra de afaceri, au fost deținute de S.A. „Moldtelecom” de 38,2%, cu o creștere de 3,6 p.p., S.R.L. „Sun Communications” – 15,8%, în scădere cu 3,8 p.p., S.R.L. „TV-Box” – 16,4%, în creștere cu 3,6 p.p., iar restul furnizorilor au înregistrat o cotă cumulativă de 29,6%, în scădere de 3,4 p.p. față de anul 2018 (Diagrama 43).

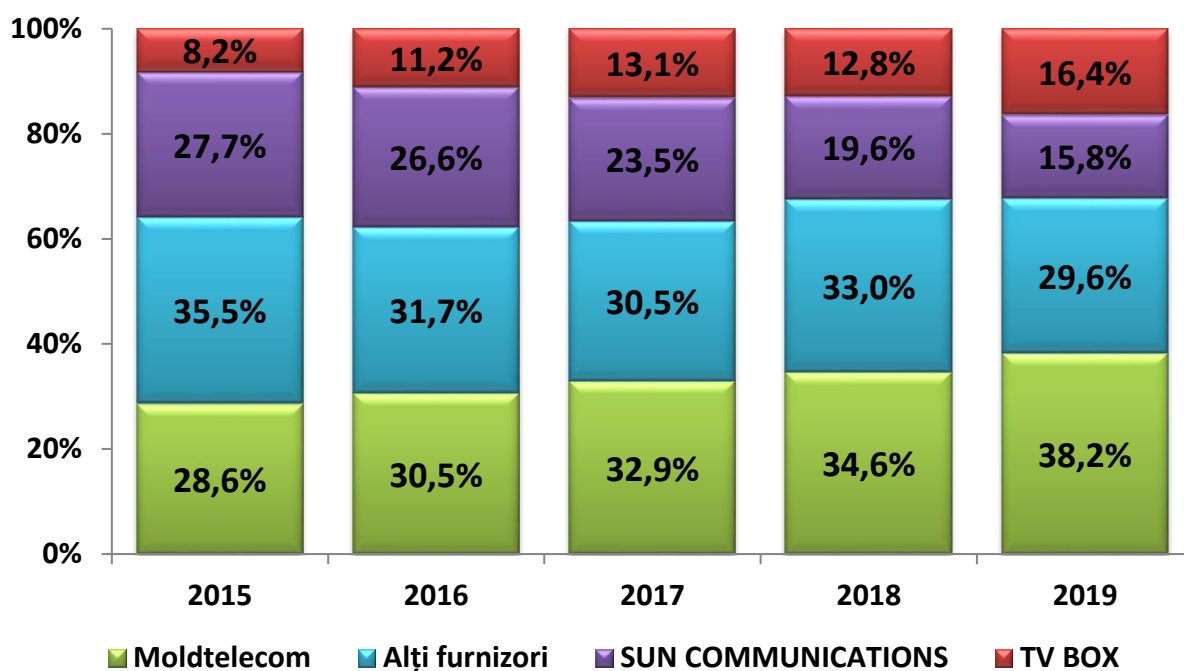

Diagrama 43. Evoluția structurii pieței serviciilor TV contra plată, în funcție de cifra de afaceri

Sursa: ANRCETI

5.2 Abonați și penetrare

La sfârșitul anului 2019, potrivit datelor prezentate de furnizori, numărul abonaților la serviciile TV contra plată a totalizat 335,4 mii, iar rata de penetrare a acestor servicii, raportată la 100 de gospodării, a alcătuit 37,5% (Diagrama 44).

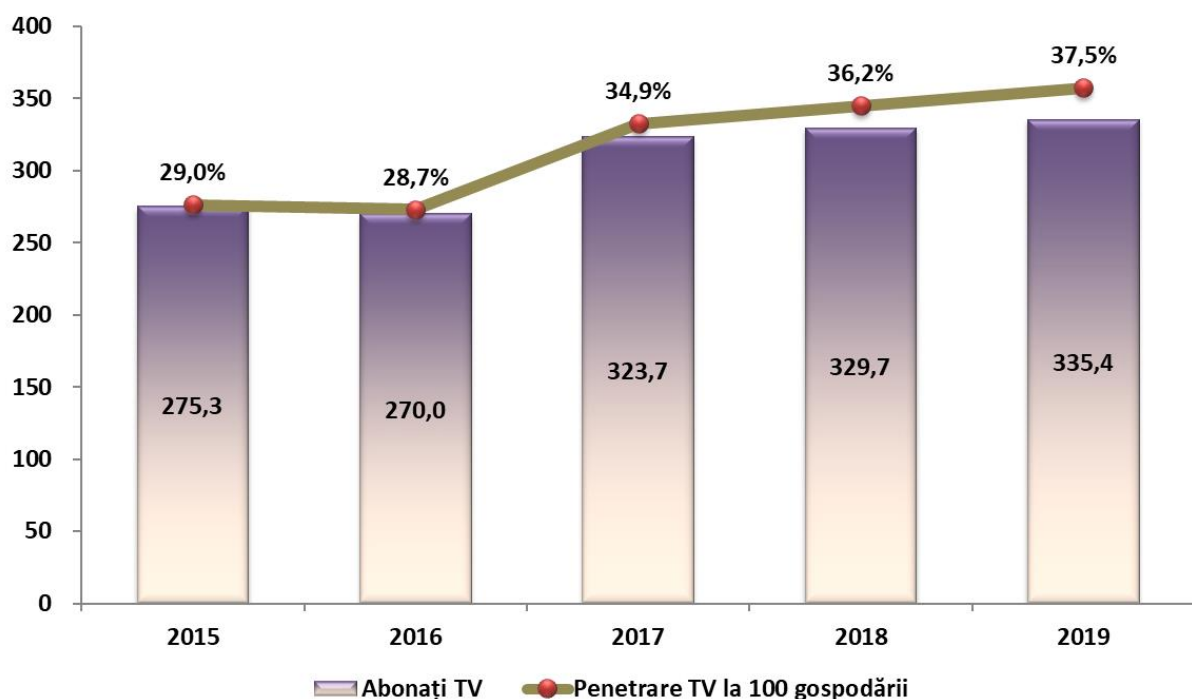

Diagrama 44. Numărul de abonați (mii), și ratele de penetrare a serviciilor TV contra plată , raportate de furnizori

Sursa: ANRCETI

Astfel, numărul utilizatorilor la serviciile TV contra plată ai S.R.L. "TV BOX" a constituit 104,7 mii, ai S.A. "Moldtelecom" – 72,5 mii, iar ai S.R.L."Sun Communications" au totalizat 43,1 mii.

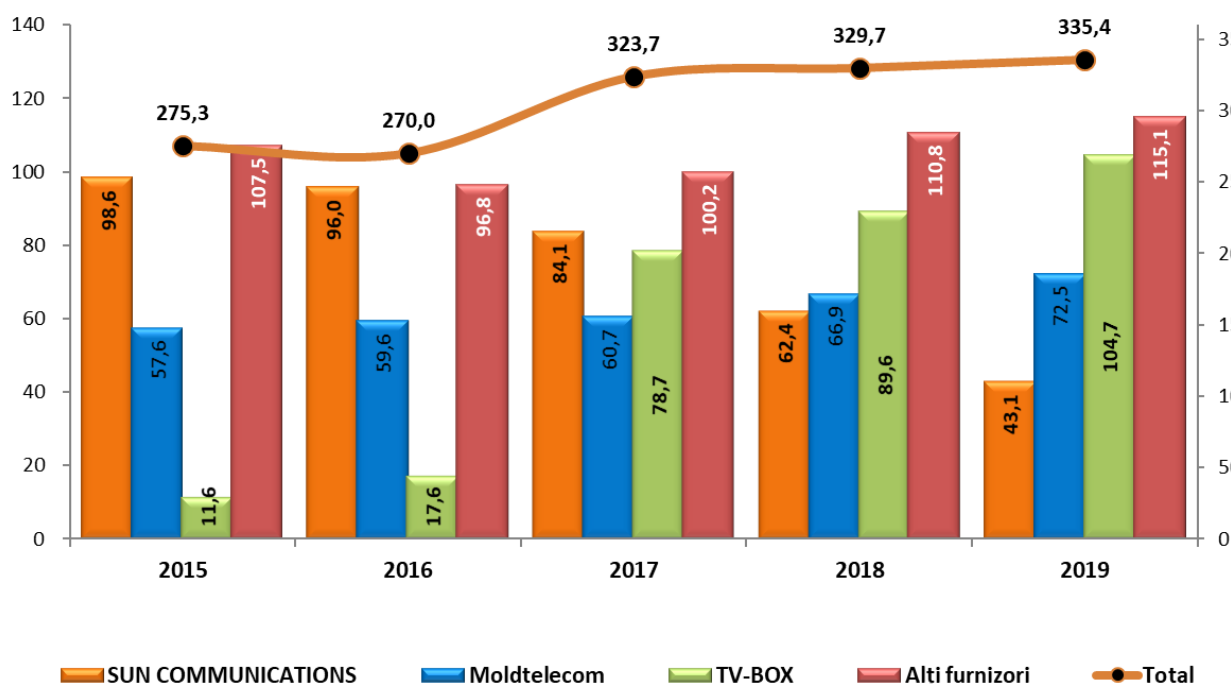

Diagrama 45. Evoluția numărului de abonați la serviciile TV contra plată (mii), raportat de furnizori

Sursa: ANRCETI

Din numărul total de abonați la serviciile TV contra plată, în funcție de tehnologia de recepție, 154,9 mii (46,2%) sunt abonați ai rețelelor TV prin cablu, iar 180,5 mii (52,8%) - ai serviciilor IPTV.

În perioada de raportare, numărul utilizatorilor cu acces la conținut TV în format digital a însumat 260,8 mii, iar al celor care recepționează doar semnal TV în format analogic – a alcătuit 103,4 mii. Cota abonaților la serviciile TV contra plată în format analogic/digital este prezentată în (Diagrama 46).

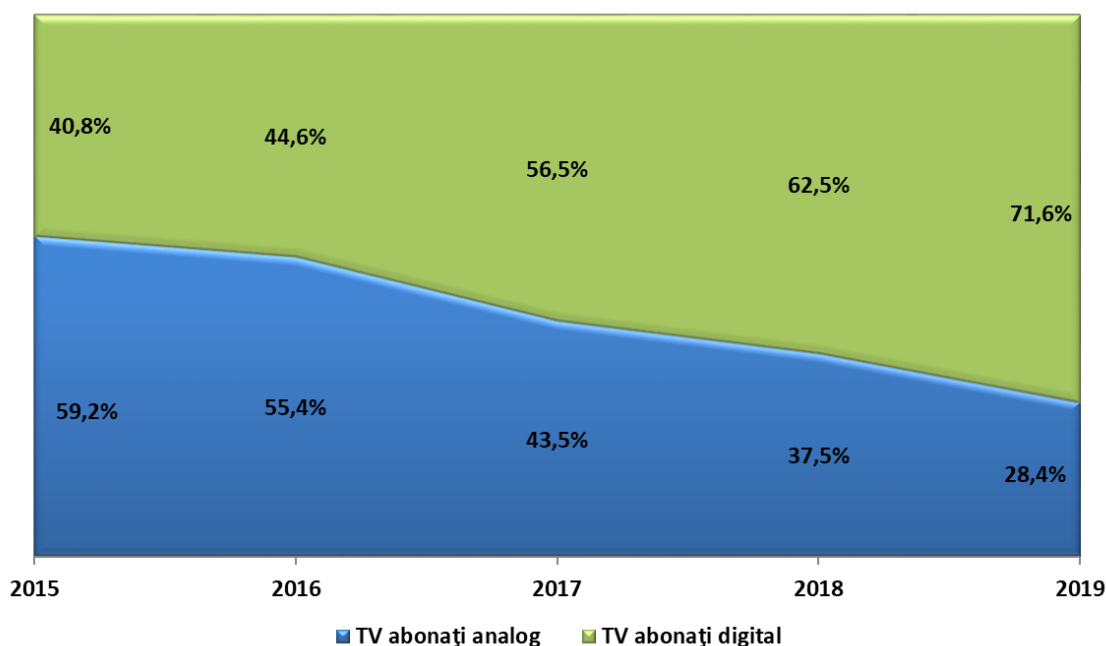

Diagrama 46. Structura abonaților la serviciile TV multicanal - analog/digital

Sursa: ANRCETI

Dintre furnizorii de "top" cea mai mare cotă de piață, în funcție de numărul de abonați, la serviciile TV contra plată, a fost deținută de S.R.L."TV-Box" – 31%, cu o creștere de 4 p.p., la rândul său S.A. "Moldtelecom" a înregistrat o cotă de 22%, cu o creștere de circa 2 p.p., iar S.R.L."Sun Communications" a avut o cotă de 13%, continuând diminuarea pe parcursul anului 2019 cu 6 p.p.. Restul furnizorilor au avut o creștere nesemnificativă, alcătuind o cotă cumulativă de 34% (Diagrama 47).

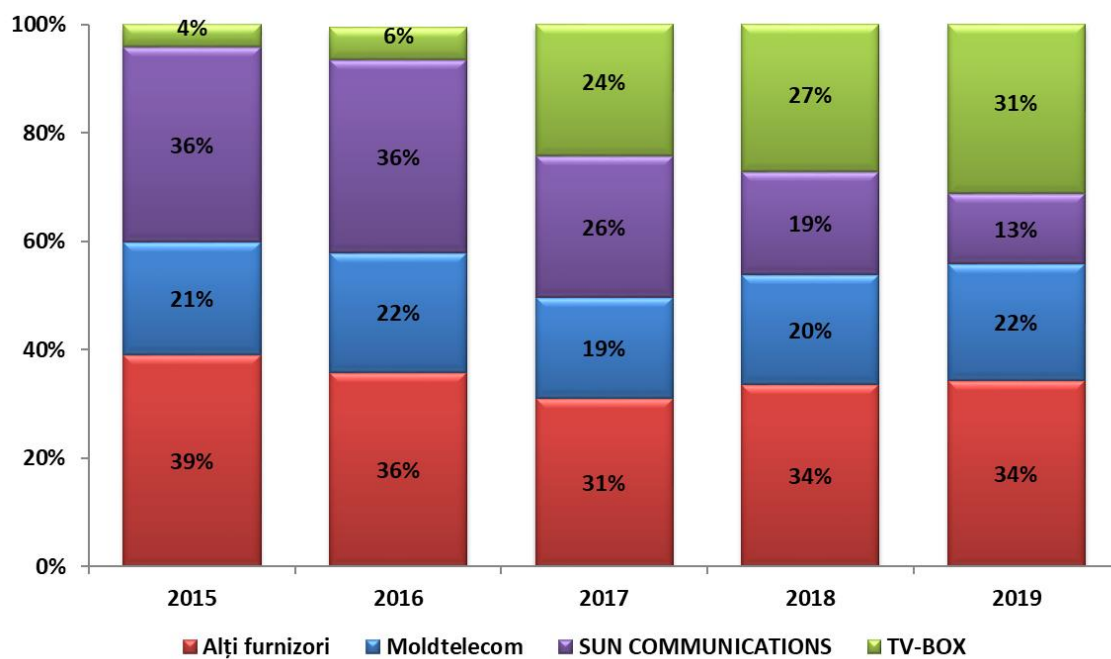

Diagrama 47. Structura pieței serviciilor TV contra plată, în funcție de numărul de utilizatori

Sursa: ANRCETI

6. Concluzii

Analiza datelor din prezentul Anuar statistic arată că, în anul 2019, domeniul comunicațiilor electronice a continuat să fie marcat de principalele tendințe ce s-au conturat în ultimii patru ani: recesiunea piețelor de telefonie fixă, telefonie mobilă și de servicii TV contra plată, pe fundalul creșterii rapide a piețelor de acces la Internet mobil și la Internet fix. Scăderea veniturilor din vânzarea serviciilor de telefonie fixă cu 20,4%, de telefonie mobilă - cu 2%, a serviciilor TV contra plată - cu 3,4% și din alte activități - cu 23,4%, a condus la diminuarea volumului total de vânzări în domeniul comunicațiilor electronice cu 4,1%, valoarea acestui indicator însumând circa 6,2 mld. lei.

Diminuarea, în anul 2019, a veniturilor din vânzarea serviciilor de telefonie fixă se datorează continuării procesului de migrare a utilizatorilor acestor servicii de la telefonia fixă la telefonia mobilă și la serviciile de comunicare prin rețeaua Internet.

Scăderea ușoară a volumului total al vânzărilor pe piața de telefonie mobilă este cauzată de schimbarea preferințelor de consum ale utilizatorilor de servicii voce de la telefonia mobilă la servicii alternative de comunicare prin rețeaua Internet, care sunt mai ieftine sau se oferă gratuit (aplicații OTT: Skype, Viber, WhatsApp, etc.). Această tendință se atestă și pe piețele de telefonie mobilă din țările europene și va fi mai pronunțată în următorii ani, când majoritatea consumatorilor de telefonie mobilă vor utiliza serviciile de comunicații electronice prin intermediul smartphone-urilor.

Trendul ascendent al pieței serviciilor de acces la Internet mobil în bandă largă și al celei de acces la Internet fix este stimulat de creșterea constantă a cererii pentru aceste servicii, de intensificarea concurenței pe aceste piețe și de lansarea unor oferte tot mai atractive pentru utilizatori.

Este de remarcat faptul că rata de diminuare a volumului total de vânzări în domeniul comunicațiilor electronice a scăzut, în comparație cu rata înregistrată în anul 2018, cu 1,3 p.p.. Această tendință a fost determinată de ratele mai mari de creștere în anul 2019 a veniturilor din vânzarea serviciilor de acces la Internet mobil în bandă largă cu 12,1% și la Internet fix cu 5,7%.

Potrivit estimărilor ANRCETI, în următorii ani piețele serviciilor de acces la Internet mobil și de acces la Internet fix vor continua să înregistreze creșteri, fiind principalele repere de dezvoltare a domeniului comunicațiilor electronice.

nr. de or.	Unitatea administrativ teritorială	Total abonați BL	Penetrare servicii BL la 100 menaje	Abonați				Ponderea tehn. de acces în BL				Penetr. la 100 locuitori 2019	Dinamica penetrării (p.p.)		Dinamica ponderii tehnologiei (p.p.)				Creșterea numărului de abonați (un.)				
				xDSL	FTTx	cablu coaxial	alte tehn.	xDSL	FTTx	cablu coaxial	alte tehn.		la 100 de menaje, p.p.	la 100 de locuitori, p.p.	xDSL	FTTx	cablu coaxial	alte tehn.	xDSL	FTTx	cablu coaxial	alte tehn.	abonați banda largă
1	Mun. CHIȘINĂU	262 832	-	4 759	212 114	44 880	1 079	1,8%	80,7%	17,1%	0,4%	-	-	-	-0,7	-0,7	1,5	-0,2	-1 300	11 977	6 706	-372	17 011
2	Mun. BĂLȚI	33 222	-	2 153	27 767	3 296	6	6,5%	83,6%	9,9%	0,0%	-	-	-	-2,6	-0,2	2,8	0,0	-705	1 436	1 049	0	1 780
3	Mun. CAHUL	8 425	-	902	6 745	760	18	10,7%	80,1%	9,0%	0,2%	-	-	-	-5,1	2,5	2,7	0,0	-393	399	239	-3	242
4	Mun. EDINEȚ	4 476	-	779	3 694	0	3	17,4%	82,5%	0,0%	0,1%	-	-	-	8,0	-8,0	0,0	0,0	438	414	0	0	852
5	Mun. HÎNCEȘTI	4 071	-	239	3 830	0	2	5,9%	94,1%	0,0%	0,0%	-	-	-	-1,5	1,5	0,0	0,0	-43	264	0	0	221
6	Mun. ORHEI	7 515	-	440	6 433	636	6	5,9%	85,6%	8,5%	0,1%	-	-	-	-0,5	0,6	0,1	-0,1	-24	212	21	-10	199
7	Mun. SOROCA	6 574	-	597	5 926	51	0	9,1%	90,1%	0,8%	0,0%	-	-	-	-1,7	0,9	0,8	0,0	-64	437	51	0	424
8	Mun. STRĂȘENI	3 270	-	355	2 912	0	3	10,9%	89,1%	0,0%	0,1%	-	-	-	-1,4	1,4	0,0	0,0	-43	58	0	0	15
9	Mun. UNGHENI	8 446	-	355	8 091	0	0	4,2%	95,8%	0,0%	0,0%	-	-	-	-1,0	1,0	0,0	0,0	-54	608	0	0	554
10	ANENII NOI	13 578	-	5 240	7 474	858	6	38,6%	55,0%	6,3%	0,0%	-	-	-	-3,9	-0,4	4,4	-0,2	-368	161	608	-21	380
11	BASARABEASCA	4 562	-	1 022	3 312	0	228	22,4%	72,6%	0,0%	5,0%	-	-	-	-16,4	17,0	0,0	-0,6	-566	1 036	0	-1	469
12	BRICENI	11 908	-	4 379	7 526	0	3	36,8%	63,2%	0,0%	0,0%	-	-	-	-10,5	10,5	0,0	0,0	-918	1 619	0	0	701
13	CAHUL	10 700	-	7 699	3 000	0	1	72,0%	28,0%	0,0%	0,0%	-	-	-	-7,2	7,2	0,0	0,0	-137	938	0	-1	800
14	CANTEMIR	8 128	-	6 470	1 657	0	1	79,6%	20,4%	0,0%	0,0%	-	-	-	-1,7	1,7	0,0	0,0	218	224	0	0	442
15	CĂLĂRAȘI	9 995	-	4 703	5 284	0	8	47,1%	52,9%	0,0%	0,1%	-	-	-	-5,8	5,8	0,0	0,0	-162	948	0	-1	785
16	CĂUȘENI	12 308	-	6 598	5 560	146	4	53,6%	45,2%	1,2%	0,0%	-	-	-	-5,9	4,7	1,2	0,0	-206	929	143	0	866
17	CIMIȘLIA	8 597	-	3 885	4 710	0	2	45,2%	54,8%	0,0%	0,0%	-	-	-	-8,5	8,5	0,0	0,0	-409	1 004	0	0	595
18	CRIULENI	11 871	-	4 537	7 326	0	8	38,2%	61,7%	0,0%	0,1%	-	-	-	-12,4	12,4	0,0	0,0	-1 055	1 879	0	0	824
19	DONDUȘENI	5 448	-	2 400	3 046	0	2	44,1%	55,9%	0,0%	0,0%	-	-	-	-17,7	17,7	0,0	0,0	-765	1 087	0	0	322
20	DROCHIA	12 835	-	3 210	9 623	0	2	25,0%	75,0%	0,0%	0,0%	-	-	-	-13,4	13,4	0,0	0,0	-990	2 895	0	0	1 905
21	DUBĂSARI	4 464	-	2 295	2 168	0	1	51,4%	48,6%	0,0%	0,0%	-	-	-	-10,3	10,3	0,0	0,0	-257	587	0	0	330
22	EDINEȚ	8 647	-	4 821	3 824	0	2	55,8%	44,2%	0,0%	0,0%	-	-	-	-4,5	4,5	0,0	0,0	-319	436	0	1	118
23	FĂLEȘTI	11 336	-	4 768	6 565	0	3	42,1%	57,9%	0,0%	0,0%	-	-	-	-8,8	8,8	0,0	0,0	-557	1 419	0	3	865
24	FLOREȘTI	12 822	-	6 465	6 100	0	257	50,4%	47,6%	0,0%	2,0%	-	-	-	-9,3	10,5	0,0	-1,2	-512	1 765	0	-122	1 131
25	GLODENI	7 842	-	5 395	2 446	0	1	68,8%	31,2%	0,0%	0,0%	-	-	-	-3,6	3,6	0,0	0,0	113	430	0	0	543
26	HÎNCEȘTI	12 011	-	7 626	4 384	0	1	63,5%	36,5%	0,0%	0,0%	-	-	-	-6,5	6,5	0,0	0,0	-247	1 006	0	0	759
27	IALOVENI	17 255	-	3 475	11 578	2 198	4	20,1%	67,1%	12,7%	0,0%	-	-	-	-12,2	10,2	2,0	0,0	-1 777	2 335	447	-1	1 004
28	LEOVA	7 492	-	3 691	3 801	0	0	49,3%	50,7%	0,0%	0,0%	-	-	-	-12,4	12,4	0,0	0,0	-467	1 219	0	0	752
29	NISPORENI	7 510	-	3 866	3 643	0	1	51,5%	48,5%	0,0%	0,0%	-	-	-	-11,2	13,3	-2,1	0,0	-421	1 232	-143	0	668
30	OCNIȚA	7 188	-	3 604	3 579	0	5	50,1%	49,8%	0,0%	0,1%	-	-	-	-11,2	11,2	0,0	0,0	-415	1 054	0	0	639
31	ORHEI	12 600	-	5 910	6 354	330	6	46,9%	50,4%	2,6%	0,0%	-	-	-	-12,2	12,1	0,1	0,0	-664	2 087	47	0	1 470
32	REZINA	7 015	-	3 066	3 946	0	3	43,7%	56,3%	0,0%	0,0%	-	-	-	-9,1	9,2	0,0	0,0	-295	951	0	0	656
33	RÎȘCANI	10 239	-	4 214	6 023	0	2	41,2%	58,8%	0,0%	0,0%	-	-	-	-6,4	6,4	0,0	0,0	-318	1 019	0	0	701
34	SÎNGEREI	13 364	-	6 117	7 244	0	3	45,8%	54,2%	0,0%	0,0%	-	-	-	-5,8	5,7	0,0	0,0	-300	1 211	0	3	914
35	SOROCA	7 122	-	6 473	647	0	2	90,9%	9,1%	0,0%	0,0%	-	-	-	-4,5	4,5	0,0	0,0	110	344	0	0	454
36	STRĂȘENI	9 448	-	4 523	4 752	170	3	47,9%	50,3%	1,8%	0,0%	-	-	-	-17,4	18,7	0,9	-2,3	-1 251	1 960	93	-199	603
37	ȘOLDĂNEȘTI	5 137	-	2 665	2 471	0	1	51,9%	48,1%	0,0%	0,0%	-	-	-	-14,2	14,2	0,0	0,0	-337	929	0	1	593
38	ȘTEFAN VODĂ	9 334	-	5 183	3 346	803	2	55,5%	35,8%	8,6%	0,0%	-	-	-	-3,5	-1,8	5,3	0,0	228	188	526	0	942
39	TARACLIA	6 528	-	1 845	4 681	0	2	28,3%	71,7%	0,0%	0,0%	-	-	-	-23,6	23,6	0,0	0,0	-915	2 125	0	0	1 210
40	TELENEȘTI	9 555	-	5 055	4 499	0	1	52,9%	47,1%	0,0%	0,0%	-	-	-	-9,4	9,5	0,0	0,0	-388	1 214	0	-4	822
41	UNGHENI	9 489	-	4 308	5 181	0	0	45,4%	54,6%	0,0%	0,0%	-	-	-	-13,7	13,7	0,0	0,0	-678	1 734	0	0	1 056
42	UTAG	25 371	-	6 888	18 475	0	8	27,1%	72,8%	0,0%	0,0%	-	-	-	-10,5	10,5	0,0	0,0	-1 990	3 768	0	0	1 778
Total		670 530	75%	162 975	451 737	54 128	1 690	24,3%	67,4%	8,1%	0,3%	25%	-	-	-4,9	4,1	1,0	-0,1	-19 203	57 538	9 787	-727	47 395

Nota: Datele statistice vizând penetrarea vor fi disponibile odată cu publicarea oficială a numărului detaliat pe localități a populației cu reședință obișnuită actualizate, de către BNS.